ЗВЯЗДА

6 сакавіка 1998 г. пятніца, № 51 (23402)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● кошт 3000 рублёў

РОЗГАЛАС

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

НА ПАЛЕССІ ЗНОЎ ПАГАСПАДАРЫЎ УРАГАН

З непрыемнасцяў пачалася вясна для многіх гаспадарак Столінскага і Лунінецкага раёнаў. Як высветлілася, моцны вецер, што пранёсся ў ноч на першае сакавіка над гэтым палескім рэгіёнам, прынёс нямала бед. Яго напору не вытрымалі сенасховішчы, зернесушыльныя комплексы, жывёлагадоўчыя фермы.

На Століншчыне, як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў раённым штабе грамадзянскай абароны, ад стыхіі пацярпела дзевяць гаспадарак. У калгасе «1 Мая» з дахаў сельскагаспадарчых будынкаў знесена 300 лістоў шыферу, а ў калгасе імя Суворава поўнасцю разбурана сенасховішча. Паводле папярэдніх прыкідак, у гэтым раёне толькі прамы ўрон складае два мільярды рублёў.

Ураган пагаспадарыў і ў суседнім Лунінецкім раёне. Для вызначэння памеру ўрону туды выехала спецыяльная камісія абласнога штаба грамадзянскай абароны.

На шчасце, абышлося без чалавечых ахвяр. Пакуль не паступала і масавых скаргаў ад насельніцтва на вялікія разбурэнні прысядзібных пабудоў. І толькі ў мнагадзетнай сям'і Сібіраковых са столінскай вёскі Альпень вельмі пацярпеў жылы дом. Цяпер там, як і на аб'ектах гаспадарак, пачаліся аднаўленчыя работы.

Іван КУКСА, БЕЛТА.

АХВЯРА ВЯДОМА, ПРЫЧЫНА — НЕ

Аб гэтым выпадку газета ўжо пісала, тым не менш новыя акалічнасці трагедыі, якая адбылася 16 лютага на шашы Зябраўка—Гомель, вымушаюць звярнуцца да тэмы яшчэ раз.

Зараз, па ўдакладненай інфармацыі, застаецца канстатаваць як факт тое, што ахвярай здарэння аказалася 38-гадовая жанчына, начальнік перасовачнага аддзялення сувязі Гомельскага раённага вузла.

Сітуацыя выглядала прыкладна так. Аўтамабіль сувязістаў, у якім знаходзіліся вадзіцель і начальнік перасовачнага аддзялення сувязі, па дарозе ў Гомель сутыкнуўся з аўтамабілем «Аудзі», прычым іншамарка па пакуль не высветленай да канца прычыне (магчыма, ёй сталі дрэнныя ўмовы надвор'я) выехала на сустрэчную паласу руху.

Зрэшты, следства па факту гэтага дарожна-транспартнага здарэння працягваецца, таму рабіць якія-небудзь канчатковыя высновы пакуль яшчэ рана.

Сяргей ГРЫБ.

ПРЭЗІДЭНТ ВАЛДАС АДАМКУС СУСТРЭЎСЯ З ПАСЛОМ ЛІТВЫ Ў БЕЛАРУСІ

Прэзідэнт Валдас Адамкус, які 4 сакавіка сустрэўся з паслом Літвы ў Беларусі Віктарасам Баўблісам, азнаёміўся з цяперашнім станам адносінаў сваёй краіны з гэтай дзяржавай.

Ён папрасіў В.Баўбліса інфармаваць аб падрыхтоўцы дагавора аб рэадмісіі з Беларуссю і магчымым падпісанні дакумента. Паводле слоў дыпламата, дагавор ужо даўно гатовы і яго падпісанне залежыць толькі ад волі кіраўнікоў абедзвюх дзяржаў. В.Адамкус заявіў, што гатоў падпісаць дагавор аб рэадмісіі з Мінскам і спадзяецца на такі ж падыход і з боку прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі.

На сустрэчы не абмяркоўвалася падрыхтоўка візіту В.Адамкуса ў Беларусь або наведванне Літвы высокапастаўленымі асобамі гэтай дзяржавы.

ЭЛЬТА-БЕЛТА.

ПРЫВАТЫЗАЦЫЯ

ХОДЗЯЦЬ ЧУТКІ, ШТО... ЧЭК «МАЁМАСЦЬ» БУДЗЕ ЗНОЎ У ПАШАНЕ

Кожны тыдзень у рэдакцыю прыходзіць некалькі лістоў з адзіным пытаннем: што рабіць з чэкамі «Маёмасць»? Магчыма проста прадаць іх за бесцань першаму ж дзядзьку з вуліцы. Але, з іншага боку, лепш абмяняць чэкі на акцыі ў Ашчадбанку ці нават аднесці ў які-небудзь інвестфонд. Спадарыня Пляшко з вёскі Лінск нават зусім разгубілася. У Ляхавіцкім раёне няма прыватызаваных прадпрыемстваў, а набываць акцыі незнаёмых гаспадарак, па яе меркаванню, справа вельмі рызыкоўная. У Ашчадбанку прапануюць набываць акцыі адных і тых жа прадпрыемстваў ужо на працягу доўгага часу. Атрымліваецца і сапраўды адкрытае пытанне: што з гэтымі чэкамі рабіць?

Каб праясніць сітуацыю вакол чэкаў, карэспандэнт звярнуўся з гэтымі пытаннямі да начальніка галоўнага ўпраўлення абарачэння каштоўных папер Міндзяржмаёмасці Зінаіды ШАЎЧЭНКА.

Па словах Зінаіды Сямёнаўны, сёння ва ўсіх раённых філіялах ААБ «Беларусбанк» ёсць акцыі не менш чым 15 прыватызаваных прадпрыемстваў. У цэлым па краіне грамадзянам прапануюць акцыі гаспадарак, якія могуць быць абменены на 21 мільён чэкаў. Так, напрыклад, у Ляхавіцкім раёне на чэкі абменьваюцца акцыі 17 акцыянерных таварыстваў. Сярод іх добра вядомыя Пінскі камбінат будаўнічай індустрыі, Брэсцкае прадпрыемства «Палессежылбуд» і гэтак далей. Акрамя таго ў раённых філіялах Ашчадбанка ў абмен на чэкі «Маёмасць» грамадзянам прапануюць акцыі таварыстваў камунальнай уласнасці мясцовага падпарадкавання.

У той жа час Зінаіда Шаўчэнка пацвердзіла, што ўжо на працягу года ў абмен на чэкі «Маёмасць» насельніцтву не прапануюцца акцыі новых прыватызаваных прадпрыемстваў. Па праўдзе кажучы, зараз ідзе продаж за чэкі акцый тых гаспадарак, якія ўжо каля года не маюць вялікага попыту ў насельніцтва. Але ўжо ў хуткім часе такое становішча ў чэкавай прыватызацыі будзе зменена. Па меркаванню Зінаіды Шаўчэнкі, у красавіку гэтага года Міндзяржмаёмасць плануе прапанаваць насельніцтву ў абмен на чэкі акцыі яшчэ каля 80 акцыянерных таварыстваў — болей чым 14 мільёнаў чэкаў. Сёння ж становішча спраў ў чэкавай прыватызацыі такое: чэкі «Маёмасць» атрымалі крыху меней як 5 мільёнаў чалавек. Імі было атрымана каля 430 млн. чэкаў, з якіх больш чым 90 мільёнаў патрачана на набыццё акцый. Аднак болей як 330 млн. чэкаў усё яшчэ застаецца на руках у насельніцтва. Зараз назіраецца даволі слабы попыт на акцыі прыватызаваных прадпрыемстваў. Людзі купляюць іх на суму не больш як 1 млн. чэкаў у месяц.

Па дзеючаму сёння заканадаўству, абарачэнне чэкаў «Маёмасць» працягнецца да 1 ліпеня 1999 года. Потым дзяржава павінна будзе выкупляць іх у насельніцтва, у тэрмін да 2000 года, па кошту 35 тысяч рублёў за чэк.

Сяргей КУРКАЧ.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ У КАМЕРЦЫЙНЫХ БАНКАХ І АФІЦЫЙНЫ КУРС, УСТАНОЎЛЕНЫ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАНКАМ НА 5 САКАВІКА 1998 г. (па стану на 15.00)

Назва банка	USD		DM		RUR		Тэлефон для даведак
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
Мінск (0-17)							
Абсалютбанк	44400	45000	24200	24800	7200	7400	263-6080
Белаграпрамбанк	43500		24000		7100		228-5716
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	32020.00		18215.92		5440.00		Курс на 6.03.1998
Цэнтрабанк Расіі	6.0790		3.3454		10000 BLR - 1.1469		

На працягу дня ўстаноўленыя курсы могуць мяняцца, курсы галаўнога ўпраўлення банка могуць неістотна адрозніваццa ад курсаў, устаноўленых у абменных пунктах. Інфармацыя атрымана ад галоўных упраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

Агенцтва ГРАЎЦОВА.

пазабіржавы міжбанкаўскі курс	53000	53500	29249	29533	8730	8814	

КРЫМІНАЛ

ПА ГАРАЧЫХ СЛЯДАХ

Першага сакавіка а дзесятай гадзіне вечара ў Ельскі райаддзел унутраных спраў звярнуўся экспедытар адной з фірмаў горада Смаргоні: гадзіну таму недалёка ад пагранічнага пераходу на Украіну двое невядомых, пагражаючы нажом, патрабавалі «таксу»: маўляў «грошы на бочку», інакш будуць прабіты ўсе колы «МАЗа», на якім ён з вадзіцелем вязуць груз.

Экспедытар вымушаны быў падпарадкавацца, аддаўшы рэкецірам (ці рабаўнікам — як іх тут назавеш?) пяцьдзесят амерыканскіх долараў.

На месца здарэння адразу ж выехала аператыўна-следчая група, якую ўзначаліў начальнік РАУС Уладзімір Манжос. Яна ўстанавіла, што тыя двое пагражалі яшчэ чатыром вадзіцелям рэфрыжэратараў і забралі грошы ў латыша і ўкраінца. А ў якасці «супакаення» сказалі ім, што калі яшчэ нехта паспрабуе патрабаваць з іх «аброк» за перасячэнне беларускай мяжы, няхай яны спашлюцца на «Гадзюку» і «Кактуса», у якіх яны ўжо прайшлі «кантроль».

Па гарачых слядах міліцыя пачала пошук зламыснікаў, якія ўжо некуды зніклі на сваёй іншамарцы. І знайшлі іх. Апазнанне праводзілі з удзелам пацярпелых вадзіцеляў і экспедытара, якія і пацвердзілі сказанае вышэй на вочнай стаўцы. Рабаўнікамі аказаліся жыхары Мазыра, адзін з якіх раней быў судзімы. Узбуджана крымінальная справа.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ФІРМАЧ-МАХЛЯР

У Брэсце супрацоўнікам міліцыі ўдалося вывесці на чыстую ваду работніка адной з камерцыйных фірмаў. Як выявілася, прайдзісвету ўдалося махлярскім шляхам «выцыганіць» на 750 мільёнаў рублёў гаруча-змазачных матэрыялаў. Ахвярай злачынцы стаў аэрапорт «Брэст», з тэрыторыі якога ён і забраў паліва. Зараз супраць махляра ўзбуджана крымінальная справа.

Ігар ГРЫШЫН.

ЗЛАЧЫНЦА Ў ДЗВЮХ ДЗЯРЖАВАХ

У верасні мінулага года ў горадзе Хімкі Маскоўскай вобласці было ўчынена злачынства: задушаны мужчына, труп спалены, кватэра ахвяры абрабавана на 20 тысяч долараў.

Расійскія праваахоўныя органы атрымалі інфармацыю аб знаходжанні ў Магілёве падазраваемага ў злачынстве. Днямі супрацоўнікі ўпраўлення крымінальнага вышуку УУС Магілёўскага аблвыканкама і Міністэрства ўнутраных спраў Расіі пры садзейнічанні АМОНа правялі ў абласным цэнтры сумесную аперацыю. Падазраваемы — 43-гадовы жыхар Масквы, неаднаразова судзімы — быў затрыманы на кватэры ў палюбоўніцы. Пры арышце ў яго быў знойдзены наган і дзесяць патронаў.

Затрыманы будзе прыцягнуты да крымінальнай адказнасці і ў Беларусі за незаконнае захоўванне зброі. Акрамя гэтага, наша міліцыя зараз праводзіць праверку на прадмет дачынення да іншых злачынстваў, якія былі ўчынены на тэрыторыі Магілёўскай вобласці.

Ілона ІВАНОВА.

ПЕРАКРЫТЫ ЯШЧЭ АДЗІН КАНАЛ ПАДНЯВОЛЬНАГА «ЭКСПАРТУ» БЕЛАРУСКІХ ДЗЯЎЧАТ ЗА МЯЖУ

Супрацоўнікі Упраўлення па Віцебскай вобласці Камітэта па арганізаванай злачыннасці і карупцыі пры МУС рэспублікі перакрылі канал гвалтоўнага вывазу віцяблянак для заняцця прастытуцыяй у Маскве.

Сутэнёраў — непрацуючую жыхарку Віцебска і масквіча — затрымалі на месцы злачынства, калі яны, пагражаючы распраўай, спрабавалі пасадзіць у аўтамабіль чарговых ахвяр.

Гэта не адзіны выпадак міжнароднага секс-гандлю, выяўлены на Віцебшчыне ў гэтым годзе. У лютым была затрымана жыхарка Оршы, якая займалася ў горадзе вярбоўкай прастытутак і адпраўкай іх у Польшчу для работы ў начных клубах. Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў прэс-цэнтры ўпраўлення ўнутраных спраў Віцебскага аблвыканкама, «свацці» з Оршы прад'яўлена абвінавачанне ў зводніцтве і ўцягванні непаўналетніх у прастытуцыю. Групамі па пяць—сем чалавек дзяўчат перапраўлялі ў польскі горад Губін і прадавалі па 600—1000 дойчмарак за кожную ўладальнікам начных клубаў для аказання сэкс-паслуг.

Беларускай міліцыі сумесна з паліцыяй Польшчы ўдалося спыніць дзейнасць міжнароднай злачыннай групы. З бардэляў Губіна было вызвалена каля 30 дзяўчат.

Вольга СІДАРОВІЧ, БЕЛТА.

НА ДЗЯРЖАЎНУЮ ДАПАМОГУ РАЗЛІЧВАЙ, АЛЕ І САМ НЕ «СПІ Ў ШАПКУ»

Другі дзень рэспубліканскай нарады па пытаннях работы аграпрамысловага комплексу пачаўся з даклада прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі, які працягваўся больш за дзве гадзіны з уласцівымі кіраўніку дзяржавы адступленнямі ад тэксту. У бліжэйшым нумары «Звязды» даклад будзе надрукаваны. Пакуль жа, па гарачых слядах, звярнем увагу на некаторыя прынцыповыя моманты

Галоўная задача — устойлівы рост і павышэнне эфектыўнасці сельскагаспадарчай вытворчасці. Да заканчэння тэрміну паўнамоцтваў прэзідэнта і «вертыкалі» (2001 год) краіна павінна выйсці на ўзровень савецкіх часоў. Па словах прэзідэнта, будучыня належыць буйной калектыўнай гаспадарцы. А пытанне прыватнай уласнасці на зямлю не падлягае абмеркаванню, яго можа вырашыць толькі рэферэндум.

Аляксандр Лукашэнка пакрытыкаваў мясцовыя органы ўлады за тое, што яны адышлі ад уплыву на ўзаемаадносіны паміж калгасамі і перапрацоўшчыкамі іх прадукцыі, цэнаўтварэння: «Трэба прымусіць усіх, хто вакол сяляніна, працаваць на гэтага селяніна». Задача мясцовых органаў улады — разабрацца з усёй сістэмай цэнаўтварэння, зняць неабгрунтаваныя «накруткі», якія кладуцца на сельгаспрадукцыю і, у рэшце рэшт, на насельніцтва.

На думку прэзідэнта, пакуль яшчэ няма канцэптуальнага падыходу да праблемы «ляжачых» гаспадарак — гэта пытанне будзе спецыяльна разглядацца ў красавіку. Кіраўніцтва краіны падтрымае любую жывую ініцыятыву з месцаў і «не трэба ўсіх стрыгчы пад адзін грэбень». Цяжкасці аб'ектыўнага характару — патрэбны меры дзяржаўнай падтрымкі. У безнадзейнай сітуацыі не выключана і банкруцтва, але прэзідэнт не лічыць, што гэта будзе насіць абвальны характар.

Па словах Аляксандра Лукашэнкі, падпісаныя ім напярэдадні гэтай нарады ўказы каштуюць дзяржаве 15 трыльёнаў рублёў: «Больш — нельга, бо трэба залезці ў кішэню настаўніка, а браць грошы з паветра мы не можам».

Прэзідэнт адзначыў, што неабходна змяніць парадак выкарыстання сродкаў з рэспубліканскага фонду падтрымкі сельгасвытворцаў. Грошы павінны выдзяляцца не на гектар зямлі, а прапарцыянальна выробленай прадукцыі, у выглядзе надбавак да закупачнай цаны. Канешне, выкарыстоўваючы каэфіцыент з улікам урадлівасці глебы.

Гаворачы аб фермерах, прэзідэнт сказаў, што яны не выратуюць Беларусь, але стрымліваць гэты рух нельга. Фермеру трэба дапамагчы, але і спытаць з яго за эфектыўнае выкарыстанне зямлі.

Былі названы арыенціры на сёлетні год. Прырост сельскагаспадарчай прадукцыі — не менш як 5 працэнтаў. Збожжа — 6 мільёнаў 700 тысяч тон, бульба — 10 мільёнаў тон, малако — 5 мільёнаў 270 тысяч кілаграмаў, мяса — 968 тысяч тон. У кожнай гаспадарцы неабходна пабудаваць не менш як 4-5 кватэр.

Дарэчы, у прамове прэзідэнта закраналіся не толькі пытанні сельскагаспадарчай вытворчасці. У прыватнасці, са слоў Аляксандра Лукашэнкі вынікала, што нейкі культ, які часам ствараецца вакол яго асобы, яму абсалютна не патрэбны.

У кулуарах нарады карэспандэнт «Звязды» пагутарыў з некаторымі яе ўдзельнікамі.

Уладзіслаў ЦЫДЗІК, начальнік аддзела кормавытворчасці Міністэрства сельскай гаспадаркі:

— Вялікая ўвага ў дакладзе нададзена кармавой праблеме, таму што за кошт кармоў на 70—80 працэнтаў фарміруецца вытворчасць жывёлагадоўчай прадукцыі, а гэта — экспартны патэнцыял нашай краіны. У выніку нізкай якасці кармавых рэсурсаў мы страчваем каля 140 тон кармавога бялку. Таму ўдзельнікам нарады было вельмі карысна павучыцца ў лепшых гаспадарнікаў. Напрыклад, у СКП «Кастрычнік» Гродзенскага раёна вырабляюць такі цудоўны кукурузны сілас, які па якасных паказчыках у 1,7 раза пераўзыходзіць нарматывы.

Рашаючы фактар у атрыманні высакаякасных кармоў — аснашчанасць надзейнай кормаўборачнай тэхнікай. А каб не было суб'ектыўных ацэнак якасці кармоў, раённыя аграхімічныя лабараторыі (створаныя за кошт гаспадарак, якія гэтымі лабараторыямі правяраюцца) зрабіць дзяржаўнымі арганізацыямі. Дарэчы, у Віцебскай вобласці скарацілі дванаццаць лабараторый. Хіба гэта па-дзяржаўнаму?

Сяргей ТАРАСЕВІЧ, старшыня Пружанскага райвыканкама:

— Падпісаныя днямі прэзідэнтам указы па сельскай гаспадарцы вельмі актуальныя. Аднак нельга сядзець склаўшы рукі, у адной надзеі на дзяржаўныя грошы. Многія проста забылі пра механізацыю і аўтаматызацыю працэсаў у сельскай гаспадарцы. Цяпер мы будуем малочнатаварную ферму на 200 галоў па галандскай тэхналогіі. Абслугоўваць яе будуць тры чалавекі, а надоі чакаюцца па 7-8 тысяч кілаграмаў ад каровы. Трэба шукаць і задзейнічаць усё самае эфектыўнае, інакш на рынку не пражывеш.

Уладзімір РОЎБЕЛЬ, старшыня калгаса «Чырвоны сцяг» Асіповіцкага раёна.

— Удзельнічаў у рабоце секцыі земляробства і хімізацыі, якая праходзіла ў СКП «Кастрычнік». Усё тут на вышэйшым узроўні — дысцыпліна, чысціня і парадак. Хаця і не па тэме было, але папрасіў падзяліцца вопытам калгаснага заатэхніка. Парасят трымаюць на мяккай падсцілцы — затраты мінімальныя. Кармавая база — толькі пазайздросціць, усе кармы ў памяшканнях. Адным словам, ёсць гаспадар — будзе і справа.

Аляксандр УНУКОВІЧ, начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі Чашніцкага райвыканкама:

— Пабываў у калгасе «Прагрэс» Гродзенскага раёна. У нас раён прадаў 1,5 тысячы тон мяса, а ён адзін — у некалькі разоў больш. Такіх гаспадарак я яшчэ не бачыў і шмат чаму цяпер магу павучыцца. У прыватнасці, тэхналогіі догляду за буйной рагатай жывёлай, якая дазваляе скараціць тэрміны адкорму.

Згодзен з прэзідэнтам, што дзяржаўныя датацыі павінны выдзяляцца не на гектар пашы, а пад канкрэтную прадукцыю. А што датычыцца падпісаных напярэдадні нарады ўказаў, дык лічу, што адтэрміноўка даўгоў палепшыць фінансавы стан многіх гаспадарак. Тых, канешне, хто і сам не «спіць у шапку».

Пасля завяршэння нарады адбылася прэс-канферэнцыя Аляксандра Лукашэнкі, на якой закраналіся не толькі аграрныя, але і іншыя пытанні. У прыватнасці, прэзідэнт сказаў, што ён не баіцца выбараў у 1999 годзе, да якіх заклікае апазіцыя. Але гэта будзе парушэннем Канстытуцыі, якую падтрымаў народ. Таму выбары і прэзідэнта, і парламента адбудуцца ў тэрмін, які вызначаны Канстытуцыяй.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Цікаўнасць

Фота IREX/ProMedia.

ХІМІЯ. НАФТА І ГАЗ-98

Сёння апошні дзень работы міжнароднай спецыялізаванай выстаўкі «Хімія. Нафта і газ», якая працуе ў Мінску з 3 сакавіка ў павільёне Рэспубліканскага выставачнага комплексу па праспекце Машэрава, 14.

Звяртаючыся да ўдзельнікаў выстаўкі з прывітальным словам, намеснік прэм'ер-міністра Валерый Кокараў зазначыў, што ўрад рэспублікі, які падтрымаў прапанову зацікаўленых міністэрстваў і ведамстваў аб правядзенні гэтай выстаўкі, разлічвае на тое, што яна будзе садзейнічаць развіццю міжнароднай кааперацыі, прыцягненню ў хімічную і нафтагазавую галіны рэспублікі інвестыцый, укараненню найноўшых тэхналогій і абсталявання. А абмен думкамі паміж вучонымі, спецыялістамі, работнікамі органаў дзяржаўнага кіравання на навукова-практычным семінары пасадзейнічае распрацоўцы доўгатэрміновай праграмы развіцця хімічнага і нафтагазавага комплексаў Рэспублікі Беларусь з улікам вопыту іншых краін.

Зрэшты, відаць, нямала ўзялі замежныя ўдзельнікі выстаўкі і з нашага вопыту. Рэспубліка была прадстаўлена на ёй многімі буйнейшымі канцэрнамі і аб'яднаннямі, прадпрыемствамі, якія добра вядомыя не толькі ў нас. У ёй, у прыватнасці, узялі ўдзел канцэрн «Белнафтахім» і ўваходзячыя ў яго магілёўскае, светлагорскае і гродзенскае «Хімвалакно», «Беларуськалій», канцэрн па вытворчасці і рэалізацыі фармацэўтычнай і мікрабіялагічнай прадукцыі, вядучыя інстытуты Нацыянальнай акадэміі навук і многія іншыя. І можна меркаваць, найбольшая цікавасць наведвальнікаў выстаўкі была выказана менавіта да стэндаў беларускіх прадпрыемстваў. Напрыклад, да стэнда полацкага аб'яднання «Шкловалакно», якое выпускае самую разнастайную прадукцыю на аснове шкловалакна, прычым асобныя матэрыялы, вырабленыя ў Полацку, выкарыстоўваюцца ў такіх галінах, як атамная энергетыка і ракетабудаванне.

Шырокі асартымент прадставіла лідскае акцыянернае таварыства «Лакафарба». Як зазначыла прадстаўнік гэтага прадпрыемства, многія віды яго прадукцыі не ўступаюць замежным узорам, што, дарэчы, пацвярджаюць і міжнародныя ўзнагароды, якія мае АТ, але пакуль што слабым месцам з'яўляецца ўпакоўка (дакладней яе знешні выгляд); прадпрыемству не шкодзіла б прайсці сертыфікацыю на адпаведнасць міжнародным стандартам ІСО 9000.

Гродзенскі завод «Белуторпалімер», напэўна, самае маладое прадпрыемства з айчынных удзельнікаў выстаўкі — ён заснаваны ў 1990 годзе. Як зразумела ўжо, завод збірае і перапрацоўвае другасную сыравіну (або палімерныя адходы), пры гэтым ён мае шэраг дагавораў з іншымі прадпрыемствамі на пастаўку такіх адходаў. З апошніх жа на «Белуторпалімеры» атрымліваюць поліэтыленавую плёнку і вырабы з яе, трубы поліэтыленавыя напорныя, а таксама трубы электратэхнічныя гафрыраваныя, сантэхнічныя вырабы, скрынкі для бутэлек і інш. Прадпрыемства выпускае толькі тавараў народнага спажывання больш як 50 відаў; яго прадукцыя экспартуецца ў Галандыю, Германію, Польшчу, Расію... На прадпрыемстве робяць грошы з таго, што літаральна валяецца пад нагамі, прычым яго дзейнасць мае і чыста экалагічнае значэнне. У параўнанні з першым годам работы гродзенскі «Белуторпалімер» павялічыў аб'ёмы (у натуральным выражэнні) у 15 разоў...

Хімічны і нафтагазавы комплексы — важнейшыя галіны эканомікі рэспублікі, падкрэсліў у прывітальным слове Валерый Кокараў, у агульным аб'ёме вытворчасці іх прадукцыя складае звыш 13 працэнтаў, займае адну трэцюю частку экспарту і дае дзяржаве больш як адну трэць валютных паступленняў.

Іван БАРАНОЎСКІ.

САЮЗУ ПАТРЭБЕН ПРАВАПАРАДАК

Само жыццё патрабуе ад праваахоўных органаў Беларусі і Расіі кансалідацыі ў барацьбе са злачыннасцю. І галоўнае, чым хутчэй сёння будуць аднолены адзіныя рычагі ўзаемадзеяння, тым лягчэй будзе заўтра. Пакуль прагнозы развіцця крыміногеннай абстаноўкі ў Беларусі і Расіі як у саюзе несуцяшальныя

Аб мерах па ўзаемадзеянню міністэрстваў унутраных спраў — удзельнікаў Саюза Беларусі і Расіі — гаварылася на першым пасяджэнні Аб'яднанай калегіі МУС Беларусі і Расіі 4 сакавіка ў Мінску.

Расійскую дэлегацыю ўзначальваў міністр унутраных спраў генерал арміі Анатоль Кулікоў, беларускую ж — міністр унутраных спраў Агалец.

На калегіі былі адзначаны першыя важкія вынікі сумеснай папераджальнай работы. Толькі за апошнія пяць месяцаў раскрыта каля 200 злачынстваў, канфіскавана ў злачынцаў грашовых сродкаў і матэрыяльных каштоўнасцяў на суму 1,2 мільярда расійскіх рублёў. Актывізавалася работа падраздзяленняў міліцыі прыгранічных абласцей. Напрыклад, сумеснымі намаганнямі ў Смаленскай вобласці спынена дзейнасць 13 арганізаваных злачынных груп. Але трэба рухацца наперад.

Няўхільна прытрымлівацца выпрацаванай стратэгіі, уніфікаваць шэраг нарматыўна-прававых дакументаў, якія датычацца не толькі праблем барацьбы за злачыннасцю, але і рэгістрацыі аўтатранспарту, дазвольнай сістэмы. Прынята рашэнне аб рэгулярным правядзенні пасяджэнняў Аб'яднанай калегіі МУС Беларусі і Расіі.

Васіль КУРЛОВІЧ.

ФУТБОЛ

ЕЎРАПЕЙСКІЯ КУБКІ

Масквічы і кіяўляне робяць заяўку на паўфінал

Учора позна ўвечары завяршыліся чвэрцьфінальныя матчы розыгрышу Кубка уладальнікаў кубкаў. Аб іх выніках мы паведамім ў бліжэйшым нумары газеты. Напярэдадні ж прайшлі першыя гульні ў Лізе чэмпіёнаў і ўсе завяршыліся ўнічыю.

Баер (Леверкузен, Германія) — Рэал (Мадрыд, Іспанія) — 1:1

Ювентус (Турын, Італія) — Дынама (Кіеў, Украіна) — 1:1

Баварыя (Мюнхен, Германія) — Барусія (Дортмунд, Германія) — 0:0

Манака (Монтэ-Карла, Манака) — Манчэстэр юнайтэд (Манчэстэр, Англія) — 0:0

Матчы ў адказ пройдуць 18 сакавіка.

У аўторак праходзілі чвэрцьфінальныя паядынкі розыгрышу Кубка УЕФА. У адрозненне ад турніру Лігі чэмпіёнаў тут няма ніводнага нічыйнага выніку.

Аякс (Ротэрдам, Галандыя) — Спартак (Масква, Расія) — 1:3

Лацыо (Рым, Італія) — Осер (Осер, Францыя) — 1:0

Інтэр (Мілан, Італія) — Шальке-04 (Германія) — 1:0

Атлетыка (Мадрыд, Іспанія) — Астан Віла (Бірмінгем, Англія) — 1:0

Матчы ў адказ адбудуцца 17 сакавіка.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

З НАГОДЫ

ДАЎГІ ПА ЗАРПЛАЦЕ РАСТУЦЬ

Тым часам прафсаюзы прапаноўваюць павялічыць памеры аплаты працы

У першыя дні сакавіка зноў нагадала аб сабе праблема заробкаў. Паводле інфармацыі, якую прадаставіла нам Міністэрства статыстыкі і аналізу, з пачатку года ў Беларусі значна пагоршылася сітуацыя з выплатай зарплат. Так, у параўнанні з канцом снежня, агульная запазычанасць павялічылася больш чым у паўтара раза і перавысіла 1 трлн. рублёў. Адметна, што даўгі ўзраслі па ўсіх асноўных галінах гаспадаркі, прычым не стала выключэннем нават адносна стабільная апошнім часам бюджэтная сфера. Аднак найгоршыя справы па-ранейшаму на вёсцы — сёння прыкладна дзве трэці ўсіх неплацяжоў у краіне прыпадае менавіта на калгасы і саўгасы.

Па каментарый карэспандэнт «Звязды» вырашыў звярнуцца да загадчыка сацыяльна-эканамічнага аддзела Федэрацыі прафсаюзаў Івана ГУРСКАГА.

— Як можна ацаніць цяперашнюю сітуацыю з выплатамі заробкаў? Наколькі маюць пад сабой падставы змрочныя прагнозы?

— Каля мяжы ў 1 трлн. рублёў мы знаходзіліся толькі ў сярэдзіне 1996 года. Тады, нагадаю, рэзка ўзрасла сацыяльная напружанасць у грамадстве, таму цяперашні стан спраў з выплатай заробкаў сапраўды падаецца вельмі сур'ёзным.

— Кідаецца ў вочы, што сумнае «лідэрства» па даўгах стала трымае сельская гаспадарка. Ці ёсць тут выйсце?

— На жаль, даўгі па зарплаце — гэта не адзіная бяда нашай вёскі. Сітуацыя ўскладняецца тым, што з 1 студзеня быў адменены ранейшы парадак падаткаабкладання, згодна з якім падаходны падатак плаціў не сам калгаснік, а гаспадарка. Да чаго прывядзе гэта новаўвядзенне, мяркуйце самі. Так, летась сярэдні заробак калгасніка складаў 1 млн. 188 тыс. рублёў; калі сёлета гэтая лічба і ўзрасла, то ненашмат. Атрымліваецца, што адмінусаваць ад цяперашняга даходу калгасніка яшчэ і падаходны падатак — значыць аднесці практычна ўсю вёску за «рысу беднасці». Лішніх каментарыяў, відаць, не трэба.

— У такіх варунках што збіраюцца рабіць прафсаюзы?

— Федэрацыя прафсаюзаў ужо звярнулася да ўрада з прапановай тэрмінова вырашыць праблему запазычанасці па заробках, а таксама адмяніць новы парадак падаткаабкладання вяскоўцаў. Аднак гэта толькі першы крок.

Далей трэба звярнуць увагу на наступнае. Як вядома, у цэлым за студзень інфляцыя склала 3,9 працэнта. Разам з тым, калі ўзяць «карзінку» з 19 асноўных прадуктаў харчавання, то за першы месяц года яе кошт, па нашых падліках, павялічыўся на 5,5 працэнта, прычым ёсць усе падставы меркаваць, што ў лютым і сакавіку гэты рост працягнецца. Такім чынам, мы прагназіруем, што ўжо да красавіка інфляцыя «з'есць» нядаўнюю прыбаўку да заробкаў. Таму другім крокам прафсаюзаў у бліжэйшы час будзе зварот у Савет Міністраў з прапановай па выніках І квартала вярнуцца да пытання заробкаў і перагледзець цяперашнія памеры аплаты працы. Вядома, гаворка ідзе аб іх павелічэнні.

— Але ці не здаецца вам, што павелічэнне заробкаў яшчэ больш абвострыць праблему з іх выплатай?

— Я не быў бы такім катэгарычным. Зараз, як кажуць, няўзброеным вокам бачна, што тэмпы росту запазычанасці па зарплаце значна перавышаюць тэмп росту саміх зарплат.

Гутарыў Сяргей ГРЫБ.

МАЯ МІЛІЦЫЯ...

Дзе заканчваецца сталіца і дзе пачынаецца правінцыя? Відаць, няма такой рысы для работнікаў міліцыі Мінскага раёна.

На здымках: экіпаж «машыны баявой» — старшы «опер» маёр Пётр Трэймак (справа), малодшы «опер» Мікалай Когут, міліцыянер-вадзіцель Дзмітрый Савіцкі; інспектар аддзела бяспекі і прафілактыкі Людміла Асаевіч.

Фота Алега САКАЛОВА.

І Ў БЕЛАРУСІ РЫХТУЮЦЬ ДЫПЛАМАТАЎ

Факультэт міжнародных адносінаў Белдзяржуніверсітэта — амаль што легендарны суб'ект вышэйшай школы. Раўня іншым інстытутам. Ва ўсякім разе, па колькасці розных чутак, што ўедлівым туманам ахутваюць самы малады факультэт першай ВНУ краіны. Газеты ўжо, мусіць, стаміліся ўслед за абывацелем з аднаго сезона ў другі паўтараць лічбы мяркуемага хабару за паступленне на міжнародны факультэт. Летась, здаецца, доларавая планка зацікаўлення бацькоў, жадаючых бачыць сваё дзіцятка дыпламатам, сягнула да 8 тысяч долараў. Аляксандр Шарапа, дэкан факультэта, ужо аднойчы заўважыў з гэтай нагоды і болей размаўляць на тэму, як ён лічыць, пустую, не жадае. Таму толькі працытуем: «...навошта даваць некаму 8000 долараў, рызыкуючы нарвацца на непрыемнасці, калі дастаткова заплаціць дзве тысячы, каб без экзаменаў, пасля субяседавання стаць студэнтам? А калі ты здаў без двоек усе экзамены, але не прайшоў па конкурсу, то плаці 950 долараў і вучыся на здароўе...»

І ўсё ж як нам, у прыватнасці, падаецца, самы малады факультэт БДУ — тайна за сямю пячаткамі. Каб высветліць хаця б некаторыя складаемыя той тайны, «Звязда» і звярнулася да дэкана факультэта міжнародных адносінаў доктара гістарычных навук Аляксандра ШАРАПЫ.

— У Беларусі зараз шмат што дзеецца ўпершыню. Вось і дыпламатаў мы пачалі рыхтаваць упершыню. Некалькі слоў, калі ласка, пра саму спецыяльнасць, пра тое, хто усё ж такі выходзіць з вашых сцен?

— Чаму мы ўзяліся за такую нязвыклую для Беларусі справу, як падрыхтоўка дыпламатаў, мяркую, зразумела. На карце Еўропы з'явілася новая дзяржава. Узнікла патрэба ў наладжванні многіх дыпламатычных сувязяў. А дзе браць кадры?

— Чаму б і не ў Маскве, там школа, традыцыі, там жа МДІМА, вядомы ўсяму свету...

— Па-першае, не такая ўжо гэта і танная справа — рыхтаваць кадры за мяжой. Тут размова і пра дзяржаўную, і пра ўласна студэнцкую кішэню. Але, мяркую, ёсць і іншая, не менш істотная прычына. Уявіце сабе такую сітуацыю: у знешнепалітычных ведамствах суверэннай дзяржавы і праз дзесяць—пятнаццаць гадоў працуюць адно толькі выхаванцы замежнай дыпламатычнай школы. Наўрад ці гэта было б успрынята нармальна.

Адчуваю, што наступным будзе ваша пытанне адносна навуковай і матэрыяльна-тэхнічнай базы як дастатковай падставы для навучання даволі складаным спецыяльнасцям... Што датычыць матэрыяльна-тэхнічнага боку справы, то нам зусім не сорамна запрашаць на факультэт самых высокіх гасцей. Дзякуючы новаму рэктару Аляксандру Уладзіслававічу Казуліну ў нас і будынак прыгожы, і забеспячэнне тэхнікай нармальнае. Лічу, што студэнты знаходзяцца ў нармальных умовах. Цяпер пра кадры, якія рыхтуюць кадры, прабачце за такі каламбур. Наўрад ці вы станеце спрачацца, што ў БДУ ўвогуле сабраны найболей магутны навуковы патэнцыял. Да таго ж факультэту папярэднічала і аддзяленне міжнародных адносінаў на гістфаку. Зараз да супрацоўніцтва з факультэтам мы актыўна запрашаем вядучых вучоных з Акадэміі навук, ды і замежных навукоўцаў таксама. А яшчэ — практыкаў, людзей, хто справамі сваімі фарміруе, складае дзяржаўную палітыку. А гэта не толькі работнікі МЗС, але і прадстаўнікі Савета бяспекі, Міністэрства знешнеэканамічных сувязяў, іншых дзяржаўных ведамстваў, структур.

— Аляксандр Віктаравіч, па якіх усё ж спецыяльнасцях рыхтуеце і як гучыць іх назва?

— Факультэт рыхтуе спецыялістаў па спецыяльнасцях «міжнародныя адносіны», «міжнароднае права», «сусветная эканоміка і міжнародныя эканамічныя адносіны», менежменту ў галіне «міжнароднага турызму». Факультэт уключае наступныя кафедры: міжнародных адносінаў, міжнародных эканамічных адносінаў, міжнароднага права, англійскай мовы, германа-раманскіх моў, усходніх моў, дыпламатычнай і консульскай службаў.

— І, калі не памыляюся, у вас вучацца каля 800 чалавек. З году ў год колькасць дыпламаваных беларускіх дыпламатаў будзе пашырацца. Ці хопіць штатнага раскладу МЗС, каб уладкаваць на працу ўсіх жадаючых?

— І хаця нашы людзі, скажам так, нашы, «айчыннай вытворчасці», дыпламаты ёсць і ў МЗС, і ў шэрагу беларускіх пасольстваў у іншаземных краінах, мы адно толькі на гэтыя структуры не арыентуемся. Ёсць жа і Мінзнешэканомсувязяў, і Нацыянальны банк, і шмат якія яшчэ дзяржаўныя ўстановы, якія воляй абставін павінны займацца знешнепалітычнай, знешнеэканамічнай работай. Нашы выпускнікі здольныя знайсці сябе і ў сур'ёзным бізнесе.

— Відаць, сваю справу тут адыгрывае і выдатнае веданне замежнай мовы...

— Заўважу, нават не адной. Дарэчы, нам у пэўнай ступені зайздросціць нават лінгвістычны універсітэт. Даволі высокі ўзровень моўнай падрыхтоўкі нашых студэнтаў, ад якіх мы патрабуем ведання дзвюх моў. У тым ліку — і такіх для Беларусі да нядаўняга часу экзатычных, як кітайская і японская. Сёння, між іншым, студэнты-міжнароднікі вывучаюць 13 замежных моў. Збіраемся колькасць моў давесці ў перспектыве да 20—25.

Увогуле, даючы адзнаку нашым студэнтам, я павінен сказаць пра тых юнакоў і дзяўчат, з якімі сустракаюся штодня: усе яны, абсалютная большасць — проста малайцы. Мяне па-добраму здзіўляе і радуе іх апантанасць, мэтанакіраванасць. Прыдзіце да нас хаця б на адну з навукова-практычных канферэнцый. Будучыя дзяржаўныя і грамадскія дзеячы, паслы бачацца мне ўжо сёння сярод студэнтаў нашага факультэта.

— Аляксандр Віктаравіч, зразумела, што элітарнасць у вашых сценах відавочная. І ўсё ж які шанц мае выпускнік сельскай школы альбо яго аднагодак з ляснога вайсковага гарадка паступіць у БДУ на факультэт міжнародных адносінаў?

— Скажу прама, як бы каму гэта ні горка было пачуць, — невялікі. Хаця і сёння мы рыхтуем да дыпламатычнай работы хлопцаў і дзяўчат з правінцыі. Ёсць такія. Прычына таго, што з вёскі да нас мала хто прарываецца, ляжыць на паверхні. У многіх сельскіх школах няма высокапрафесійных выкладчыкаў замежнай мовы. Агульнадзяржаўная бяда, трагедыя нават, калі хочаце. І калі мы ўсе разам — Міністэрства адукацыі, мясцовыя ўлады — не зменім сітуацыю з выкладаннем замежнай мовы ў школах правінцыі, то і надалей сельскія абітурыенты будуць у самых вялікіх суадносінах прайграваць гараджанам. Тым болей, што апошнім, зразумела, у большай ступені і платныя формы навучання адкрытыя. Так што застаецца, калі гаварыць пра сённяшні дзень, толькі пашкадаваць, што мала ідзе да нас дзяцей з глыбінкі. Праўда, гэта характэрна, калі хочаце, і для іншых вышэйшых навучальных устаноў, дзе маюцца так званыя прэстыжныя спецыяльнасці.

...Літаральна дзень пры дні расце аўтарытэт факультэта міжнародных адносінаў Белдзяржуніверсітэта. Імідж прэстыжнай формы навучання, прэстыжнай спецыяльнасці напрамую звязаны з тым прафесарска-выкладчыцкім саставам, што рыхтуе да сур'ёзных заўтрашніх выпрабаванняў жыццём не толькі айчынных студэнтаў, але і замежнікаў. Болей як 60 чалавек — грамадзяне іншых краін. На факультэце працуюць 8 прафесараў, больш як 30 кандыдатаў навук. Адкрыта аспірантура. Створаны савет па абароне кандыдацкіх дысертацый. Студэнты факультэта праходзяць практыку ў іншых краінах. На факультэце пачаў выходзіць «Беларускі часопіс міжнароднага права і міжнародных адносінаў». Вучоныя пачалі збіраць шматтомны зборнік дакументаў па гісторыі знешнепалітычнай дзейнасці Беларусі, пачынаючы з 1917 года (пабачыў свет ужо першы том гэтага унікальнага збору дакументаў, многія з якіх друкуюцца ўпершыню). Безумоўна, праблем у арганізацыі навучання і жыццядзейнасці факультэта дастаткова. Дэкан, прафесар Аляксандр Шарапа, несумненна, шмат часу аддае праектаванню заўтрашняга дня «альма матэр» уласна беларускіх дыпламатаў. Якім будзе факультэт праз год-два? Адказ, між іншым, факультэт шукае разам з практыкамі. Дарэчы, не выключана, што ў хуткім часе факультэт міжнародных адносінаў будзе рыхтаваць спецыялістаў для беларускай мытні. Ва ўсякім разе, планы такой работы ўжо пішуцца. А тое, што адукаваныя, дыпламаваныя мытнікі патрэбныя — гэта відавочна. Ці стане факультэт нечым накшталт Маскоўскага дзяржаўнага інстытута міжнародных адносінаў? А. Шарапа лічыць, што ў Беларусі павінен быць свой разумны ўласны шлях развіцця падзей. Калі ўжо і пашыраць межы факультэта, то толькі ў саставе Белдзяржуніверсітэта, максімальна выкарыстоўваючы яго патэнцыял, навуковы і грамадскі аўтарытэт.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ПЕРАПІСКА ЧЫТАЧОЎ

... ТРЭБА ПРОСТА ЖЫЦЬ ДАЛЕЙ

14 лютага, якраз у дзень усіх закаханых, наша газета змясціла пісьмо Анастасіі з Мазыра. Жанчына пісала пра сваё каханне, якое не склалася: любімы чалавек здрадзіў ёй з-за меркантыльных мэтаў, ажаніўшыся з багатай гараджанкай. *«Як хочацца падкаціць на белым «Мерсэдэсе», выйсці з яго ў шыкоўным футры, зняць белыя скураныя пальчаткі і размазаць іх па ягоным твары. Мне сніцца і сніцца ён і яна. Яна — лідэр, які вядзе за сабой, а ён — інтэрнацкі таракан, які знайшоў сваю каралеву, прайграўшы мільён сяброў... Але, на жаль, у мяне няма кватэры ў горадзе, няма і багацця, няма іншамаркі і норкавага футра... Як мне пазбавіцца сноў сваіх? Мне ўжо 30 гадоў. Няўжо так і прайшло жыццё: сярод туману і падману, сярод нязбытных мараў? І як усё папраўіць?»* — пыталася чытачка. Па параду яна звярнулася чамусьці асабіста да мяне, хоць ліст свой прасіла апублікаваць. Разумеючы, што парада аднаго чалавека ў падобнай сітуацыі нічога не значыць, я звярнулася па дапамогу да вас, шаноўныя чытачы, спадзеючыся, што многіх гэта пісьмо не пакіне абыякавымі. І не памылілася... Людзі адгукнуліся на бяду, на боль. Прыйшлі лісты са словамі падтрымкі. З парадамі, няхай і суб'ектыўнымі. На жаль, аўтарка пісьма не пакінула ні падрабязнага адраса, ні прозвішча, таму мы не можам гэтыя адказы пераслаць ёй асабіста. А два з іх змяшчаем сёння ў газеце. Спадзяюся, яны хоць чымсьці дапамогуць і нашай аўтарцы з Мазыра, і тым, хто апынуўся ў падобнай сітуацыі.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

***

Боль ваш мне вельмі блізкі, бо падобнае перажыла і я ў сваёй маладосці. Я была гэткай самай «дурніцай», хацелася, каб усё было шчыра, прыгожа, як у кніжках... Не выйшла. Расчараванне было доўгім і пакутлівым. Але сваё «фіяска» я перажыла, абвінаваціўшы перш за ўсё сябе, а пасля ўжо збег абставінаў (які прынята называць лёсам). Вінавата я была (дый вы таксама) у тым, што глядзелі на свет праз ружовыя акуляры, жылі толькі дзеля каханага, зусім забыўшыся пра сябе...

І ўсё ж я перажыла свой боль, знайшоўшы паратунак у галоўнай раскошы гэтага жыцця — у людзях. У добрых людзях, якія ўмеюць слухаць, суперажываць, спачуваць, разумець, шкадаваць, у рэшце рэшт...

Вядома, рана тая не зажыла цалкам, толькі зарубцавалася. Дый жыццё склалася не так, як у тых прыгожых кніжках. Але ж яно — не школьнае сачыненне на чарнавіку, які можна парваць і напісаць наноў... У мяне цяпер муж, дзеці. І вакол — людзі, добрыя, душэўныя, чулыя...

Галоўнае — пастарайцеся з усіх сіл проста нармальна жыць, не замыкацца на гэтай драме, быць у згодзе нават са сваімі снамі. Ніхто так не дапаможа вам, як вы самі. Параўнайце сваю «бяду» з бядой сапраўднай — смерцю блізкіх людзей, невылечнай хваробай. Пастарайцеся зразумець, што жыццё само па сабе шырэйшае, большае, важнейшае і нашмат больш значнае, чым нашы асабістыя драмы ў ім.

Паднміце ж галаву і не падайце духам. Палюбіце перш за ўсё сябе, а астатняе абавязкова да вас прыйдзе.

Шчыра жадаю вам захаваць здароўе, як самы каштоўны дар. Не азлобіцца на людзей, не ўпасці ў скруху. Сапраўды, жыццё нейкі час было «сярод туману і падману», але ж вы ўрэшце сталі відушчай, заўважылі гэта. Наперадзе яшчэ значны адрэзак жыцця, і ён цікавы тым, што ніхто не ведае, якім ён будзе ў вас, у кожнага з нас...

А іншамарка, футра шыкоўнае з неба не зваляцца. І «прынца» сустрэць у шэрай нашай будзённасці немагчыма. А вось добрага чалавека — можна. Трэба толькі азірнуцца вакол..

Эмілія Б., Вілейскі раён.

***

Не трэба падаць духам. Як кажуць у народзе, святло не толькі ў акне, за акном яго яшчэ больш. У 30 гадоў жыццё не скончана. Галоўнае — зразумець гэта і пастарацца знайсці сваё шчасце. Калі не побач, то праз аб'яву ў газеце, часопісе. На свеце так многа адзінокіх людзей, прыгожых не тварам, а душой. А гэта куды важней, бо «краса твару да вянца, а краса душы да канца».

Галоўнае зараз — забыць няўдалае мінулае, берагчы здароўе і з аптымізмам зірнуць у будучыню.

Міхал ШУЛЬГА,
г.п. Уваравічы.

ЗВІНЕЛІ ПЕСНІ НАД ВЁСКАЙ

У мінулую суботу адбыўся чарговы справаздачны сход у калектыўным сельгаспрадпрыемстве «Астрамечава», што ў Брэсцкім раёне. Было пра што расказаць працаўнікам палёў і фермаў старшыні Аляксею Скакуну, які больш за паўтара дзесятка гадоў узначальвае гаспадарку. Багатым ураджаем парадавалі палеткі: з кожнага гектара ў сярэднім намалацілі па 36 цэнтнераў збожжа. Нядрэнна ўрадзілі цукровыя буракі, агародніна. Як заўсёды, восенню галінкі дрэў аж згіналіся пад цяжарам яблыкаў у славутым на ўсю Брэстчыну астрамечаўскім садзе. Добрых вынікаў дабіліся і жывёлаводы. Высокія прыбаўкі ў вазе жывёлы на самым вялікім у вобласці комплексе па адкорму буйной рагатай жывёлы. Выдатную пушніну атрымалі і на мясцовай звераферме. Словам, поспехі астрамечаўцаў яшчэ раз пацвердзілі вядомую ісціну, што зямля заўсёды аддзячыць за руплівую працу на ёй. А яшчэ многае залежыць ад кіраўніка. Ці не таму хлебаробы аднагалосна падтрымалі Аляксея Скакуна, даверыўшы яму зноў кіраваць гаспадаркай.

Але не хлебам адзіным жывуць людзі. У гаспадарцы нямала зроблена і робіцца дзеля таго, каб чалавек мог і добра адпачыць. Тут ёсць выдатны Палац культуры, самадзейныя артысты якога здзіўляюць сваім выканаўчым майстэрствам не толькі землякоў, але з поспехам выступаюць і перад іншымі гледачамі Брэстчыны. Дзейнічае свая паліклініка, шмат увагі ўдзяляецца развіццю фізкультуры і спорту.

Каля дзвюх гадзін доўжыўся канцэрт мастацкай самадзейнасці. Перад удзельнікамі сходу дэманстравалі сваё выканаўчае майстэрства спевакі і танцоры. Прычым з асаблівым імпэтам выступалі самыя юныя ўдзельнікі калектыву мастацкай самадзейнасці. Яшчэ б! Там жа ў зале, сядзелі іх мамы і таты, бабулі і дзядулі. Дапазна звінелі над вёскай песні.

Уладзімір ГОЙТАН.

На здымках: з імпэтам танцуюць юныя; даспадобы гледачам прыйшліся і бальныя танцы.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

ПРАШУ СЛОВА

У ХВОРЫМ ГРАМАДСТВЕ ТРЭБА ЛЯЧЫЦЬ НАЙПЕРШ ДУШУ

Ці ёсць падставы хваляваццa нам за будучае? Адказ адзін: ёсць. Вось прыклад. Чытаю «Звязду» за 14 студзеня. Заметка «Прэзерватывы — у кожным магазіне» паведамляе: «З пачатку новага года ў асартыменце гандлёвых прадпрыемстваў усіх формаў уласнасці сталіцы ў абавязковым парадку павінны прысутнічаць (г. зн. прадавацца) прэзерватывы».

Коратка і ясна. Побач з хлебам — прэзерватывы. Такі загад Галоўнага ўпраўлення спажывецкага рынку Мінгарвыканкама. Мера патрэбная, але часовая, бо галоўная думка тут ляжыць адкрыта: ратуйся, хто як можа. А дзе ж перспектыва? Дзе чысціня душ? Пачуццяў? Імі тут і не пахне.

На першае месца выходзіць секс. Аб гэтым красамоўна гаворыць той факт, што шпарка набірае абароты СНІД, растуць колькасна і венерычныя захворванні. І тут, безумоўна, паратунак у прэзерватывах. Але не схаваешся ад бездухоўнасці, ад той цвілі, якая запаланіла сёння многія душы ў розных сваіх праявах. Сёння ў адносінах паміж людзьмі на першае месца выходзіць цела, а не душа, сіла якой адсунута ў грамадстве амаль на апошняе месца. Вялікая духоўнасць жанчыны, мужчыны рэдка калі патрабуецца. Гэтым тлумачыцца той факт, што працэнт разводаў павялічваецца, бо мерка чалавека вызначаецца сексам. А за гэтым стаяць скалечаныя лёсы дзяцей.

Сёння модна гаварыць аб свабодзе асобы, правах чалавека. А ці ёсць яны сёння ў поўным аб'ёме? Няма. Яны там, дзе ў кожнага ёсць шырокая магчымасць выбару, у тым ліку і духоўнага. Жыццё — гэта палітра са сваімі колерамі і адценнямі. Але ж мы гэтыя колеры і адценні не даём маладому чалавеку. Ідзе ў жыцці страшны перакос. З аднаго боку даём, хоць адбаўляй, рэкламу, якая ніводнай сваёй кропляй не садзейнічае выхаванню душы ў правільным накірунку. Страляніна, кроў, згвалтаванне ў фільмах — усё, што выклікае ў душы страх. І гэта глядзяць дзеці, душа ў якіх яшчэ не вызначаецца пэўнай стойкасцю. Кожны дзень, па некалькі разоў, яны бачаць жорсткасць, смерць, учыняюць якія самі ж людзі. Глядзіш тэлевізар і думаеш, што нашы дзеці ўсё ж добрыя. І за гэта трэба шчыра дзякаваць Богу. Бо кожны дзень бачыць і чуць, чытаць у газетах увесь набор крыміналу — і застацца кожнаму чалавекам з чыстай душой, скажам шчыра, цяжкая справа.

З другога боку мы нічога не проціпастаўляем таму абвалу, які абрушыўся на маладыя душы. У школах уведзены факультатыў «Маральна-палавое выхаванне». Але ж гэта ўсяго факультатыў. Праўда, ён цяпер так забяспечаны нагляднасцю, як ні адзін іншы прадмет у школе. Так што многія вучні могуць настаўніку выставіць двойку за няведанне некаторых момантаў.

І вось прыемная навіна: міністр адукацыі ў інтэрв'ю паведаміў, што ў школах уводзіцца вывучэнне Бібліі.

Хочацца толькі звярнуць увагу на адну акалічнасць: выкладанне, вывучэнне Бібліі неабходна даручаць не тым, у каго да стаўкі гадзін не хапае, а тым, хто абавязкова сам верыць у Бога, хто дасканала ведае «Святое Писание». А такіх настаўнікаў у нас, на жаль, няшмат.

І яшчэ аб адным, вельмі важным сродку ў жыцці школы: неабходна ўвесці тое, што ў нашай рэспубліцы даволі паспяхова ажыццяўлялася.

Я маю на ўвазе педагагічны усенавуч бацькоў. Школы рэспублікі ў савецкі час напрацавалі многа добрага. І сёння, калі мы хочам з поспехам ажыццяўляць выхаваўчыя ідэі, нам вельмі патрэбна педагагічная граматнасць сям'і, бо поспех выхавання ляжыць у саюзе сям'і і школы.

В. ЯСЕВІЧ, настаўнік,
г. Ляхавічы.

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

НОВАЯ БЕЛАРУСКАЯ ФІЛАСОФІЯ

6 лютага гэтага года «Звязда» надрукавала артыкул прафесара Ефрасінні Андрэевай «ГОДЗЕ БЕЛАРУСАМ У АДЗІНОЦЕ ЗАСТАВАЦЦА НАРОДАМ БЕЗ НАЦЫЯНАЛЬНАГА УНІВЕРСІТЭТА». У якасці «першага водгуку» быў таксама змешчаны матэрыял вашага пакорнага слугі «МНЕ СОРАМНА... А ВАМ?»

Ясна, тады ўпэўнілася, што артыкул Андрэевай не застанецца незаўважаным. Хочаш не хочаш, а ўзнятая тэма застаецца актуальнай для Беларусі апошнія два стагоддзі. Справа, канешне, не толькі ў нацыянальным універсітэце (хаця і ў ім таксама). Усё больш глыбока і трагічна, урэшце, больш складана.

Мы гаворым: нацыянальны універсітэт, а разумеем пад тым увесь комплекс праблем нацыянальнага адраджэння. Дзякуй Богу, чытачы нашай газеты — людзі спрактыкаваныя. Яны адразу ўцямілі, што прафесар Андрэева, як гаворыцца, «адзін» пісала, а «два» трымала ў памяці, што напісанае ёю трэба трактаваць шырэй.

Сярод лістоў, што прыйшлі ў рэдакцыю, былі розныя, але не было абыякавых. Мне спадабалася: чытачы не абмяжоўваліся традыцыйнымі «плачамі» з нагоды дрэннага становішча беларускай мовы. Давалі канкрэтныя парады. Разважалі. Нават называлі канкрэтных вінаўнікаў.

«Многія з членаў урада, інтэлігенцыі, іншых колаў насельніцтва добра ведаюць сваю родную беларускую мову, а размаўляць на ёй неяк саромеюцца, цураюцца яе...», — піша ***пенсіянер са Стоўбцаў Іван АЖГІРЭВІЧ.*** З гэтага зусім лагічна вынікае яго прапанова: «...я лічу, трэба, каб у першую чаргу на беларускай мове загаварылі нашы паважаныя кіраўнікі дзяржавы, члены ўрада, дэпутаты палат, і тады загавораць і іх падначаленыя, як у сталіцы, так і ў абласцях і раёнах. У мяне не хопіць смеласці сказаць, што яны не любяць сваю родную мову, я думаю, што яны яе паважаюць».

Цалкам, спадар Ажгірэвіч, дапускаю, што яны ў глыбіні душы яе сапраўды паважаюць, чаго не бывае. Праўда, цяпер іншыя прыярытэты... Так што ў самім пытанні сп. Ажгірэвіча заключаецца і адказ на яго.

Можна, канешне, паспрабаваць увесці беларускую мову спецыяльным дэкрэтам. Толькі хто яго напіша і падпіша? Мне чамусьці слаба верыцца ў адміністрацыйны шлях. Мова — гэта вам не кукуруза...

Бліжэй да ісціны падышоў, здаецца, другі наш карэспандэнт, ***кандыдат эканамічных навук з Мінска, дацэнт БДУ Анатоль КАЛАЧОЎ.*** Цытую: «Вельмі добра ведаючы погляды часткі сваіх суграмадзян і іх перакананні наконт беларускай мовы і культуры, я даслаў ліст наверх. У гэтым лісце я прасіў — не трэба сячы з-за пляча, бо ў нацыянальным пытанні памылкі вельмі цяжка выпраўляць. Калі вашы перакананні не дазваляюць падштурхоўваць працэс нацыянальнага адраджэння наперад, то і не трэба, але ж не трэба яго і спыняць, пакіньце гэтую балючую для Беларусі справу на самаразвіццё... Цяпер, ва ўмовах «раўнапраўя» рускай і беларускай мовы, калі, як сцвярджае мінасветы, «от истинно русских нас отделяет только один шаг», я мушу падтрымліваць ужо не адраджэнне нацыі, а толькі дазвол мець у цэнтры Мінска адну беларускую ВНУ. Няхай будзе і так...»

Я поўнасцю пагадзіўся б з Анатолем Калачовым. Але вось якая штука: каб адкрыць такую ВНУ, трэба грошы прасіць у тых жа ўладаў. Якія, паводле Калачова, мякка кажучы, не вельмі спрыяюць нацыянальнаму адраджэнню. Ці дадуць у такім выпадку грошы? Вялікае пытанне. У адным пагаджуся са сп. Калачовым: мы яўна не знаходзімся ў становішчы Астапа Бендэра, які мог гаварыць, што «мне не трэба часткамі, мне трэба ўсё адразу». Нам бы хоць маленькі плацдарм, і зачапіцца за яго, і трымаць зубамі. Як кажуць, задавальняцца трэба малым. А там будзе відаць...

Мікалай ЛАВІЦКІ з Мінска назваў свой ліст «А мне не сорамна!» Ліст вялікі, на шасці старонках, і злы. У асноўным перапала «аўтару першага водгуку», інакш кажучы, мне. Напрыклад: «Сяргей Шаўцоў... прызнаўся, што яму вельмі сорамна за такі стан з нацыянальнай адукацыяй у беларускіх ВНУ. Мо ён наконт сябе мае рацыю... а што наконт беларусаў, то запытваць у іх, ці сорамна, гэта, лічу, неінтэлігентна, некультурна, нават абразліва. Гэта тое ж, што запытацца ў хворага: ці не сорамна яму хварэць...» Дзякуй вам, Мікалай Емяльянавіч, у прафесійным сэнсе ацэнка для мяне каштоўная: значыць, мая задумка дасягнула мэты. У мяне, адкрыю вам невялікі сакрэт, і была мэта націснуць на балючыя стрункі, бо складваецца ўражанне, што хвароба запушчаная і патрэбна хірургічнае ўмяшанне.

Пайшлі далей: «...Каб даць электарату чарговае падсілкаванне адмоўнай энергіі, да прыкладу, як гэта зрабіў Сяргей Шаўцоў у адносінах да БНФ, які «вуснамі З. С. Пазняка нас вучыў... Расія ёсць імперыя зла» — схаластычна заўважае ён у сваім водгуку. Але пры чым тут БНФ, Пазняк да даўно вядомай праблемы?» Пры тым, паважаны Мікалай Емяльянавіч, што і БНФ, і Пазняк у самым пачатку ставілі сваёй мэтай нацыянальнае адраджэнне. Можа лепш было б гэтым і займацца і не лезці ў палітыку? Пытанне, канешне, небясспрэчнае. А вось вынікі бясспрэчныя: на лаве падсудных сядзяць школьнікі, дзеці, а Зянон Станіслававіч змагаецца за Беларусь здалёк. Як бачна, для Мікалая Лавіцкага ён уяўляецца святым. Ну, не ведаю, я чалавек цынічны. Аддаю перавагу справам, а не словам, якімі б правільнымі яны ні былі.

У лісце Мікалая Лавіцкага шмат слушных думак. Напрыклад, аб тым, што лепшыя прадстаўнікі рускага народа, як тая ж Андрэева, якраз і займаюцца нацыянальным адраджэннем. Вось яшчэ: «Ці не адносіцца да ўзроўню выхаванасці, на маю думку, глумленне з назваў плошчаў, вуліц? Хто адкажа грунтоўна, навукова, чаму англійская плошча Вікторыі, эстонская вуліца Выру, пераклада Звычанства — будуць тут слухаць беларусу на ўсіх мовах, а ў нас плошча Перамогі — Победы! Вось чаму з прозвішчамі і назвамі гарадоў не дайшлі да таксама. Але пры такім развіцці падзей можна чакаць, што Шаўцова зробяць Сапожнікавым, а горад Шклоў — Стеклов — [illegible] нашых рускамоўных СМІ». Пачынаецца згодзен, праўда, мае прозвішча гучала б — Портнов.

Бліжэй мне падалася думка Лавіцкага пра беларусаў: «Даруй ім Божа, бо не ведаюць, што робяць — вось якія словы, словы Хрыста сёння адпавядаюць беларусам». Вось гэта так — не ведаюць што робяць. Але што рабіць з хворым, калі ён не ведае, што хворы? Большасць беларусаў нават не задумваюцца над гэтай праблемай — на якой мове яны размаўляюць, тут ніякага сакрэту няма.

З ліста Мікалая Лавіцкага мне хацелася б прывесці яшчэ адзін момант. Вось ён: «А вось на цытаце аб «цікавай праекцыі» Сяргея Шаўцова трэба спыніцца асобна. Ён піша, што «любы народ, які размаўляе на роднай мове, ёсць народ нацыяналістычны... Так што беларусы з'яўляюцца, магчыма, адзіным у свеце народам, пазбаўленым жудасцяў нацыяналізму». Я рады за нас...» І чаму за мяне парадаваўся Шаўцоў? Таму, што калі загаворыш па-беларуску, то знойдзецца нехта, хто скажа: гаварыце нармальным языком...»

З гэтага я раблю выснову, што Мікалаем Емяльянавічам рухала ў нечым злосць. Яму падалося, што я замахнуўся на святое. Ён мне не даруе нават іроніі. Так і чуецца за гэтым знаёмае: хто не з намі, той супраць нас. Калі я сустракаю гэткі фанатызм, то заўсёды прыгадваю Сяргея Даўлатава: «Пасля камуністаў я больш за ўсё не люблю антыкамуністаў». Рацыя тут, безумоўна, ёсць — і тыя, і другія з'яўляюцца людзьмі аднаго парадку, праўда, рознай палярнасці. Неаднойчы лавіў сябе на думцы, што ў выступленнях і Пазняка, і генерала Макашова чуюцца аднолькавыя інтанацыі. Скажам так, інтанацыі непрымання іншага пункту погляду. Мне здаецца, нянавісцю нічога не даб'ешся...

Для мяне ясна, бадай, толькі адно: ва ўсіх нас, тых, хто лічыць сябе беларусам, ці хоча сябе ім лічыць — справа адна, агульная справа. Ці варта тут лічыцца, хто лепшы каталік, хто, інакш кажучы, больш любіць Беларусь? Верагодна, недарэчна ствараць нейкі закрыты ордэн, тыпу ордэна крыжакоў, і там, у гэтым ордэне, даказваць адзін аднаму даўно вядомыя ісціны. А гэта іншы раз вельмі і вельмі прагладаецца ў асяроддзі нацыянальна заклапочанай інтэлігенцыі. Народ — быдла, а мы — белая костка, прыкладна так. Мне бліжэй пазіцыя прафесара Андрэевай: трэба цярпліва адукаваць гэты народ, а інакш ён такім і застанецца. Хворага, адным словам, трэба лячыць. Хоча ён таго ці не.

Вельмі цікавы ліст даслаў ***журналіст з Ліды Аляксандр ЖАЛКОЎСКІ.*** Яго ацэнку ўзнікшай сітуацыі я апускаю, пэўна нічога новага тут не скажаш — усё ўжо сказана. Больш цікавы факталагічны бок ліста калегі.

Сп. Жалкоўскі, напрыклад, выказвае думку, якая не прагучала ні ў адным іншым лісце: «...Усё гэта бачаць простыя людзі і робяць для сябе высновы, бо пустымі дэкларацыямі народ не ашукаеш. А яшчэ даюць вынік наша генная пакорлівасць і спагадлівасць. Не патрэбна гэта мова начальству, мяркуе просты чалавек, то пражывуць без яе і дзеці, тым больш, што ў краіне няма нацыянальных навучальных устаноў, ні сярэдніх, ні вышэйшых...»

Лягчэй за ўсё вырашыць, што народ не той, несвядомы, цёмны. А ён проста жыве ў прапануемых абставінах. У якую ўстанову чалавек ні прыйдзе, усюды гучыць наша знакамітая «трасянка», а часцей нават чыстая руская мова. Загавары па-беларуску — паглядаць станудь скоса. Хто ж сам сабе вораг?

Знаёмы Аляксандра Жалкоўскага наведаўся ў Воранаўскі раён. Знаёмы — актывіст ТБМ імя Ф. Скарыны. Яго ўражанні: «...Амаль паўсюдна гучыць руская мова, часам — польская. Што польскасць адчуваецца на Воранаўшчыне, лічу, заканамерна, бо пераважная колькасць насельніцтва — палякі. У польскамоўных класах і факультатывах навучаецца каля 2000 школьнікаў. Дарэчы, цікавасць да вывучэння польскай мовы праяўляе значная колькасць дзяцей у Лідзе, Лідскім і іншых раёнах. Чаму? Да гэтага моладзь заклікаюць настаўнікі і ксяндзы, актывісты Саюза палякаў, польскамоўныя газеты і часопісы. Ёсць і практычны, апрача нацыянальнага, стымул. Выпускнікі польскіх школ усё часцей едуць вучыцца ва універсітэты Рэчы Паспалітай за кошт польскага ўрада. А ў Польшчы з іх рыхтуюць настаўнікаў, ксяндзоў, медыкаў і інш. Польшча знаходзіць грошы на будаўніцтва нацыянальных школ і асяродкаў культуры для палякаў на Беларусі. Пасля новай СШ у Гродне будуецца школа ў Ваўкавыску, на чарзе — Навагрудак... Станоўчыя, здаецца, факты, калі забыцца на тое, што хутка ў краіне з назвай Беларусь, відаць, не застанецца ніводнай беларускай школы. Доўга нам яшчэ прыйдзецца чакаць адкрыцця нацыянальнага універсітэта. І шаноўнай Ефрасінні Андрэевай, рускай, і мне, беларусу, пенсіянеру-журналісту. Наўрад ці дачакаемся...»

Па-мойму да гэтага кавалка не трэба ніякага каментарыя. Як гаворыцца, ясна, як Божы дзень...

А вось яшчэ факт, які, думаю, мала каго пакіне спакойным. Калега з Ліды піша: «У старажытным Міры маленькі астравок беларушчыны захаваўся ў гарпасялковым Савеце: дакументацыя і справаводства тут вядуцца на беларускай мове. На гэта нядаўна звярнулі ўвагу слухачы рэспубліканскіх курсаў па перападрыхтоўцы работнікаў выканкамаў, якія наведвалі Мір. Яны здзіўляліся ўбачанаму і ўвогуле адпускалі кпіны ў адрас мясцовых работнікаў: маўляў, усе даўно перайшлі на «великий и могучий», а вы тут, на перыферыі, трымаецеся невядома за што. [illegible] ... Латвіі. Што так, тое так.

«Вы заўважылі, як вядучыя праграм нацыянальнага радыё і тэлебачання, — піша ***з Віцебска Янка ТЫШКО***, — у размовах з чыноўнікамі стараюцца хуценька пераходзіць на рускую мову? Ды і робяць гэта з нейкай апантанасцю. Нават дзіцячая «Калыханка» пасля аднойдзвюх хвілін размовы забывае, што прызначана для беларускіх дзяцей. На Беларускім радыё журналісткі Зоя Асмалоўская ў перадачы «Узнёслае і зямное» і Ніна Чайка — «Субяседнік», кожны выхадны пераконваюць, што мы амаль ужо рускія. На дзевяноста працэнтаў сталі рускамоўнымі газеты «Народная газета», «Рэспубліка», нашы мясцовыя — «Віцьбічы», «Народнае слова», «Віцебскі рабочы». У нашым сённяшнім парламенце толькі адзін Лявон Сечка не здрадзіў роднай мове. А можа хто памятае, як Старшыня Вярхоўнага Савета БССР Цімафей Гарбуноў, Васіль Шаура (сакратар ЦК КПБ па ідэалогіі), не кажучы пра Максіма Танка, Івана Шамякіна, іх намеснікаў вялі пасяджэнні на беларускай мове? На ёй жа выступалі асноўныя дакладчыкі, у прыватнасці, той жа Вячаслаў Кебіч. Толькі што створаны БПСМ ніводным словам не прагаварыўся аб неабходнасці выхавання ў моладзі нацыянальнай свядомасці. Дазвольце, які можа быць патрыёт, калі ён не ведае элементарнага — сваёй мовы?

...І ўсюды адно і тое ж, ад дзіцячага садзіка да царквы. У нас у Віцебску ўжо пачалі пісаць назвы вуліц на рускай мове, у кнігарнях можна знайсці недзе пару дзесяткаў беларускіх кніг...

У райцэнтры Свір ажно да 1953 года стаяў ваенны гарнізон. Але дзяцей ваенных ніхто не дадумаўся вызваляць ад вывучэння беларускай мовы. Прыезджыя першы год вучылі беларускую літаратуру, а на другі — і мову пісьмова. Цяпер беларускія вучні на ўроках беларускай літаратуры, бывае, адказваюць на рускай мове. У райцэнтры Глыбокае беларускую сярэднюю школу ўзначальвае руплівец беларускасці Віталь Гарановіч. З гэтай школы ў ВНУ выпускнікоў паступае значна больш, чым з іншых. Не перашкода, значыць, родная мова...»

Магчыма, наш чытач выказваецца залішне рэзка, але зразумець яго нескладана. Як і ўсіх астатніх, лісты якіх напоўнены болем, неразуменнем, часта безнадзейнасцю. А бывае, і злосцю; я яе разумею як звычайную ахоўную рэакцыю. Гэта вельмі цяжка, калі на тваіх вачах перакрэсліваюць усе надзеі на тое, што Беларусь нарэшце стане Беларуссю...

Праблему стварэння нацыянальнага універсітэта ў Мінску я папрасіў пракаменціраваць ***начальніка Галоўнага ўпраўлення вышэйшай адукацыі Міністэрства асветы Валерыя ДАБРАНСКАГА.*** Валерый Міхайлавіч сказаў наступнае:

— Я вас не зусім разумею. У нас жа ёсць галоўная ВНУ — Беларускі дзяржаўны універсітэт, які знаходзіцца пад эгідай Кабінета Міністраў. Які сэнс ствараць яшчэ адну? У кожнай ВНУ у нас па жаданню можна стварыць беларускі паток. Трэба толькі выказаць такое пажаданне, і пытанне будзе вырашана станоўча. Я думаю, праблема ў тым, каб больш поўна выконваць Закон «Аб мовах». Згодна з законам, беларускай і рускай мовам нададзены статус дзяржаўных. Значыць студэнт мае права вывучаць любую мову з гэтых дзвюх. Задача кіраўніцтва ВНУ, задача міністэрства — забяспечыць ажыццяўленне гэтага права. Праўда, ёсць пытанні фінансавага характару, бо стварэнне ў ВНУ двух патокаў — гэта дадатковыя сродкі. Калі такія праблемы ўзнікнуць, міністэрства пастараецца іх вырашыць. Увогуле, я думаю, што ідэя стварэння нацыянальнага універсітэта — яна надуманая. Уявіце, а раптам яўрэі пажадаюць мець свой універсітэт, ці палякі, ці татары? Што гэта будзе? Адным словам, у Міністэрства асветы планаў стварэння нацыянальнага універсітэта няма.

Па сутнасці, меркаванне Валерыя Дабранскага каменціраваць патрэбы няма таксама. Адно толькі дадам: у 20-я гады кожная нацыянальная меншасць Беларусі мела сваю нацыянальную школу. Гістарычны факт. Рэкамендую паразважаць на гэту тэму ў вольны час...

А між іншым, літаральна ў кожным з дасланых лістоў прама ці ўскосна гучала думка: нацыянальны універсітэт — гэта мара, якая хутчэй за ўсё не стане рэальнасцю. Такі вось песімізм. А што вы хацелі? Ключы ад кватэры, дзе грошы ляжаць? За мару трэба змагацца — неаспрэчная ісціна. А спадзявацца, што чыноўнікі раптам загавораць па-беларуску... Ды кіньце. Не смяшыце.

І зусім апошняе. Усе без выключэння аўтары дасланых лістоў — людзі сталага веку. Некаторыя — пенсіянеры, некаторыя — перадпенсійнага ўзросту. Дзе ж моладзь? Моладзь на рынках, у фірмах, моладзь занята пытаннямі кар'ернага росту і павышэння зарплаты. Гэта зразумела. І я, шчыра кажучы, не магу сказаць адназначна, добра гэта ці дрэнна. Для моладзі, безумоўна, добра. Але ў такім разе справа нацыянальнага адраджэння становіцца справай пенсіянераў і асобных дзівакоў донкіхоцкага тыпу.

Пакуль што так...

Сяргей ШАЎЦОЎ.

Супадзенне поглядаў на падзеі ў Рызе

Жорсткі разгон рыжскай паліцыяй мітынгу старых не грамадзян Латвіі выклікаў хвалю абурэння не толькі ў Расіі. Учора на брыфінгу ў МЗС Беларусі яго кіраўнік Іван Антановіч заявіў, што міністэрства падзяляе пазіцыю МЗС Расійскай Федэрацыі аб недапушчальнасці прымянення сілы да пенсіянераў, якія пратэставалі супраць цяжкіх умоў жыцця і двухсэнсоўнага статусу без грамадзянства.

Нагадаем: пазаўчора ўсе тэлеканалы па некалькі разоў «пракруцілі» ў эфіры здымкі расправы латвійскіх паліцэйскіх над старымі людзьмі, якія пратэставалі па прычыне непамернай для іх надзвычай сціплага сямейнага бюджэту платы за камунальныя паслугі. Пасля разліку за кватэру сродкаў на існаванне практычна не застаецца.

Што б там сёння не казалі ў сваё апраўданне латвійскія афіцыйныя асобы, але аб'ектывы тэлеаператараў засведчылі: гэта была акцыя пратэсту даведзеных да адчаю людзей сталага ўзросту. А прымяненне дубінак супраць іх выклікала натуральную і зразумелую рэакцыю ў расіян, у прыватнасці міністра замежных спраў Яўгена Прымакова. Ён вельмі рэзка ацаніў падзеі ў Рызе.

І. Антановіч на брыфінгу падкрэсліў, што МЗС Беларусі разлічвае на вырашэнне ўладамі Латвіі, іншых балтыйскіх дзяржаў праблем рускамоўнага насельніцтва ў духу рэкамендацый АБСЕ і з дапамогай тых місій, якія там сёння працуюць.

Тэма Латвіі для І. Антановіча, бадай, самая свежая. Ён толькі што наведаў яе з рабочым візітам, дзе быў прыняты прэзідэнтам, старшынёй парламента, прэм'ер-міністрам, міністрам замежных спраў. У ходзе гэтых сустрэч размова ішла і аб становішчы ў Латвіі амаль ста тысяч беларусаў. Перагаворы, па словах міністра, мелі канфідэнцыяльны характар, і таму ён не ўдаваўся ў падрабязнасці. Але заўважыў, што нам паабяцалі: правы беларусаў не будуць парушацца, і пытанне іх грамадзянства пастулова вырашыцца.

Акрамя гэтага былі абмеркаваны шляхі развіцця гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, верагоднага падпісання пагаднення аб арэндзе магутнасцяў порта, сумеснай эксплуатацыі аўтадарогі і г. д.

Вернемся да падзей у Рызе. Празмерная ваяўнічасць мясцовай паліцыі ў дачыненні да пенсіянераў, яе непрафесійныя дзеянні даюць у рукі Масквы выдатны козыр: у чарговы раз узняць пытанне ў міжнародных арганізацыях аб дыскрымінацыі рускамоўнага насельніцтва. Пытанне, якое ўжо даўно Захаду набіла аскому, бо яму ўсё цяжэй закрываць вочы на парушэнні элементарных правоў значнай часткі насельніцтва балтыйскіх дзяржаў, займацца вынаходніцтвам аргументаў у абарону іх уладаў.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

СТУДЭНТАЎ ЖУРФАКА ЧАКАЮЦЬ ЗАМЕЖНЫЯ КАМАНДЗІРОЎКІ

Факультэт журналістыкі БДУ абляцела добрая вестка: рэдакцыя газеты «Туризм и отдых» абвясціла конкурс на лепшы журналісцкі матэрыял, апублікаваны на старонках гэтага выдання. Як паведаміў галоўны рэдактар газеты Сяргей Плыткевіч, пераможца конкурсу атрымае імянную стыпендыю газеты «Туризм и отдых» на 1998/99 навучальны год. Другая і трэцяя прэміі, адпаведна, — творчыя камандзіроўкі ў Будапешт і Прагу. Вынікі конкурсу будуць падведзены на традыцыйнай восеньскай Вялікай студэнцкай «лятучцы». Такім чынам паглыбляюцца творчыя сувязі журфака БДУ не толькі з дзяржаўнымі, але і недзяржаўнымі выданнямі.

Наш кар.

КАЛЕГА НАПІСАЎ КНІЖКУ ЎСПАМІНАЎ...

Аркадзь Апанасавіч Тоўсцік, былы рэдактар «Звязды», на пачатку сакавіка наведаў рэдакцыю. Быў узрушаны. Прынёс з сабою стос кніжак, якія толькі што пабачылі свет — свае ўспаміны пра жыццё, пра доўгія гады працы ў прэсе, на камсамольскай і партыйнай рабоце. Некалькі гадоў таму, да юбілею А. Тоўсціка, мне даручылі напісаць пра яго артыкул. Памятаю, мы тады доўга размаўлялі, але я так у многім і не змагла зразумець чалавека, які прайшоў па ўсіх прыступках да ўлады, усвядоміць тое, што давялося яму перажыць, пераасэнсаваць.

Можа таму неяк «залпам праглынула» за некалькі гадзін кніжку ўспамінаў. Асобныя месцы з іх вылучыла і прапаную таксама і вам, шаноўныя чытачы.

«У ЧАС ГЭТЫХ ПАЕЗДАК і партызанскіх сустрэч не раз узнікала недаўменне, і чаму ж уцалелі ўсё-такі Чыкілі? Рабаваць іх рабавалі, а вось не спалілі. З вёскі ніхто не пайшоў у паліцыю, а многія — у партызаны ці ўсяляк дапамагалі ім. Выстаўляліся розныя версіі, а сышліся на адной. Не ўсе ў Чыкілях глядзелі толькі ў партызанскі бок. Жыццё было больш складаным: у аднаго брат у партызанах, а ў яго жонкі, якую ён узяў аднекуль, з іншай вёскі, таксама ёсць брат, але служыць акупантам, болей за ўсё ў паліцыі. А хаты ў вёсцы — страха ў страху. «Чырвоны певень» не разбіраўся б, хто за партызан, а хто за немцаў».

«АДНОЙЧЫ РАННЯЙ ВЯСНОЙ, мабыць у сакавіку, у райком партыі прыбыла, як паведаміў Гуліцкі, тэлеграма з указаннем таварыша Сталіна забяспечыць неадкладна здачу дзяржаве воўны для патрэб арміі, каб рабіць з яе сукно для салдацкіх шынеляў. Зноў накіраваўся я ў свае Жылічы, і калі сказаў пра гэта калгасным кіраўнікам, дык тыя па-сапраўднаму ашчэрыліся: «Вы там з глузду ўсе з'ехалі». Але калі я паведаміў, што гэтага жадае таварыш Сталін, пярэчанняў ніякіх не паследавала. Раён калісьці быў пагранічным з Польшчай, і ў многіх сем'ях недалічыліся гаспадароў, якія папалі ў спісы польскіх шпіёнаў. І хто ведае, дзе яны знаходзіліся ў той час. Такое не забывалася, і ўказанне таварыша Сталіна хутка было выканана, у вызначаны тэрмін».

«МІКІТА СЯРГЕЕВІЧ аднойчы наведаўся ў Мінск. З гэтай нагоды ў оперным тэатры адбыўся сход актыву. Усе, безумоўна, хвалілі «кукурузнага» бацьку, рапартавалі, як «каралева палёў» перамаганосна шэствуе і па нашых беларускіх землях, выцясняючы тое ж жыта, лён і іншыя традыцыйныя культуры».

«Я НІКОЛІ НЕ ПРАСІЎСЯ на новую пасаду, ужо гаварыў, што цяжка адрываўся ад «наседжанага» месца. І ўсё ж вылучаўся на новыя пасады. Няпраўда, што калі папаў у наменклатуру, то і не выпадзеш з гэтых кіруючых сотаў. Ой, колькі іх выпадала, каго адхілялі, а то і проста праганялі, каго «з'ядала» інтрыга, а хто і сам «падстаўляўся», не вытрымаўшы аскетнага рытму жыцця партапаратчыка. Усялякае бывала. Зачастую знаходзілі «стрэлачніка», які аддуваўся за промахі сістэмы. Нейкую частку сваіх кадраў сістэма бязлітасна аддавала «на расправу», каб даказаць простаму люду, што перад законам, асабліва камуністы перад сваім статутам, усе роўныя. А калі зрабіў уразрэз з гэтым, то не чакай літасці».

«ВЕСТКА ПРА ПЕНСІЮ знайшла мяне на Чорным моры. Адвячоркам сяджу каля вады, аклікае прафесар Бабкоў. Ён толькі што прыехаў з Мінска і чуў, што... мяркуецца замена рэдактара «Звязды». ...Вярнуўся на работу, ніхто ні гу-гу... Хаця ў вялікі дом запрашаць перасталі. І толькі восенню, у кастрычніку, адбылася размова з новым сакратаром ЦК па прапагандзе і агітацыі В. Пячэннікавым...»

«ЧАС ПРЫНЁС СКЛАДАНЫЯ ВЫПРАБАВАННІ. Сістэма, якую мы будавалі больш 70 гадоў, рухнула. Для кожнага камуніста гэта, мабыць, балючы «вынік» яго дзейнасці. Не вытрымалі праверкі часам і ідэалагічныя догмы. Толькі ж для мяне, як і для многіх сумленных людзей, не настаў пасля гэтага момант нейкай фатальнай пустэчы. Мо таму, што ўжо спакваля спела расчараванне маральнай дваістасцю паводзін высокай партыйнай наменклатуры і партыйнага апарату».

...Вось ужо нямала год Аркадзь Тоўсцік працуе ў Беларускім фондзе культуры. І вельмі ганарыцца тым, што займаецца карыснай і патрэбнай народу справай — збіраннем, захаваннем, а часта і вяртаннем нацыянальных каштоўнасцяў. Дарэчы, з выданнем кнігі ўспамінаў яму дапамаглі былыя звяздоўцы — Яраслаў Чапля і Аляксандр Санчук.

Таццяна АНТОНАВА.
Фатаграфаваў Яўген ПЯСЕЦКІ.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск –	6.47	17.55	11.08
Віцебск –	6.39	17.44	11.05
Магілёў –	6.37	17.45	11.08
Гомель –	6.30	17.45	11.15
Гродна –	7.00	18.13	11.13
Брэст –	7.01	18.13	11.12

МЕСЯЦ

Першая квадра 5 сакавіка.
З 10.29 — 9-ыя месяцавыя суткі.
З 14.28 Месяц — у сузор'і Рака

ІМЯНІНЫ

Пр. Цімафея, Яўстафія, Георгія
К. Фрыдаліны, Калеты, Ружы

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, на большай частцы тэрыторыі ападкі. Тэмпература паветра ў Гродне і Віцебску — 0—2, Мінску і Магілёве — 1—3, Брэсце — 2—4, Гомелі — 3—5 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак воблачна з праясненнямі, месцамі снег, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература ўначы — 2—7, месцамі 10—12, удзень — 0—5 градусаў ніжэй нуля.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Жыхарка Нью-Йорка Рафаэла Санчас, вярнуўшыся ў родныя мясціны пасля паездкі ў Мексіку, падверглася ў міжнародным аэрапорце імя Кенэдзі нечаканаму нападу. Яе ўкусіў скарпіён, які невядома як забраўся ў яе паліто ў аэрапорце адпраўлення. У цяжкім стане ахвяру даставілі ў медыцынскі цэнтр, які спецыялізуецца па атручэннях. Медыкі цэнтра ніколі раней не мелі справы з захворваннем, выкліканым ядам скарпіёна. Аднак ім удалося пазбавіць жанчыну ад галюцынацый і абцяжанага дыхання з-за цяжкіх наступстваў атручэння.

Рэйтэр.

Напады ўзброеных падлеткаў вырастаюць у Японіі ў сур'ёзную праблему. Нядаўна на выкладчыка каледжа накінуўся незадаволены заўвагамі ў свой адрас 13-гадовы школьнік. Раны, які былі нанесены фінкай, аказаліся смяротнымі.

Не паспеў сціхнуць шум вакол гэтай гісторыі, як здарыўся другі выпадак. 15-гадовы вучань пайшоў з нажом на паліцэйскага. На допыце малалетні злачынца сказаў: «Мне так захацелася мець сапраўдны пісталет — нават калі пры гэтым прыйшлося б забіць паліцэйскага».

Цяпер у Японіі ў прынцыпе дазволены вобыскі навучэнцаў у школах.

«Труд».

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

РАСІЯ НАРЭШЦЕ ПРЫНЯЛА ДЗЯРЖАЎНЫ БЮДЖЭТ

Лідэры шэрагу думскіх фракцый Расіі крытычна ацанілі прыняты ў сераду дзяржаўны бюджэт на бягучы год. Кіраўнік фракцыі «Яблоко» Яўлінскі выказаў асаблівую незадаволенасць у сувязі з тым, што ўрад адмовіўся ад спроб зменшыць колькасць незабяспечаных грошай у бюджэце. Лідэр КПРФ Зюганаў заявіў, што бюджэт не будзе выкананы ні па аднаму артыкулу таму, што рэальная інфляцыя будзе, на яго думку, значна вышэй, чым прадугледжаныя бюджэтным праектам 6—8 працэнтаў у год. Першы віцэ-прэм'ер Нямцоў вітаў прыняцце бюджэту.

«ТАМІЛЬСКІЯ ТЫГРЫ» ЗНОЎ НАГАДАЛІ АБ САБЕ

28 чалавек забіты і 230 паранены ў выніку выбуху, які адбыўся ў сталіцы Шры-Ланкі Каломба. Выбуховае ўстройства было закладзена ў аўтобус, прыпаркаваны побач з чыгуначным вакзалам у цэнтры горада. Выбухам пашкоджана некалькі будынкаў і знішчана больш за 40 аўтамабіляў. Паліцыя мяркуе, што тэракт арганізаваны экстрэмістамі з арганізацыі «Тамільскія тыгры».

КІТАЙ СКАРАЧАЕ АРМІЮ І ПАВЯЛІЧВАЕ ВЫДАТКІ НА ЯЕ ЎТРЫМАННЕ

Кітай скароціць колькасць узброеных сіл на паўмільёна чалавек за тры гады, заявіў прэм'ер КНР Лі Пэн падчас выступлення на сесіі Усекітайскага сходу народных прадстаўнікоў. Па слвоах Лі Пэна, скарачэнне трохмільённай арміі неабходна ў мэтах яе мадэрнізацыі і павышэння тэхнічнай аснашчанасці.

Дзяржбюджэт на 1998 год будзе прадстаўлены дэпутатам ужо сёння. Чакаецца, што выдаткі на абарону будуць павялічаны на 13 працэнтаў у параўнанні з мінулым годам.

КРЫЎДЗІЦЕЛЬ СПІЛБЕРГА ПРЫЗНАНЫ ВІНАВАТЫМ

Рашэннем суда прысяжных прызнаны вінаватым Джонатан Норман, які праследаваў вядомага рэжысёра Сціvена Спілберга. Норман, па словах яго абвінаваўцаў, задумваў насмяяцца з аўтара знакамітых «Сківіц» і «Зорных войнаў». Норман быў затрыманы паліцыяй пасля таго, як ён двойчы летам мінулага года паспрабаваў пранікнуць на тэрыторыю дома Спілберга. Што датычыцца самога рэжысёра, то ён, мяркуючы па ўсім, не на жарт спужаўся. У ходзе судовага разбору Спілберг заявіў, што Норман выбраў яго ў якасці сваёй ахвяры і што ад сваіх намераў наўрад ці адмовіцца.

Улічваючы тое, што Норман ужо двойчы быў асуджаны па крымінальных артыкулах, ён можа быць прысуджаны да пажыццёвага турэмнага зняволення.

Паводле паведамленняў радыё «Свабода», «Голас Амерыкі» і «Радыё-РОКС».

АРЫШТАВАНЫ АДЗІН З КІРАЎНІКОЎ «БЕЛАРУСЬНАФТЫ»

Пракуратура Гомельскай вобласці выдала санкцыю на арышт намесніка генеральнага дырэктара вытворчага аб'яднання «Беларусьнафта» Уладзіміра Налегача. Ён курыраваў у аб'яднанні сацыяльную сферу, яму інкрымінуецца выкарыстанне службовага становішча ў асабістых мэтах.

Віктар КОТАЎ, БЕЛТА.

«ХТО ДУРЫЦЬ ЛЮДЗЕЙ?»

Працягваем друкаваць афіцыйныя адказы на публікацыю нашай газеты за 7 лютага адносна дзейнасці на Беларусі іншаземнай фірмы «Бума ЛЛЦ». Як мы і меркавалі, «гульня», якую разгарнула гэта фірма, аказалася без правілаў, аб чым сведчаць наступныя пісьмы афіцыйных асоб.

«2-04/240 ад 27.02.98

У сувязі з паступаючымі шматлікімі скаргамі ад грамадзян на дзейнасць замежнага прадпрыемства «Бума ЛЛЦ» (Францыя) у частцы правядзення рэкламнай гульні паведамляем, што ўказанае прадпрыемства зарэгістравана ў Міністэрстве знешнеэканамічных сувязяў Рэспублікі Беларусь (рэгістрацыйны нумар 1489 ад 29.04.97). Юрыдычны адрас: згодна з рэгістрацыяй — вул. В. Харужай, 3, фактычнае месцазнаходжанне — вул. Кульман, 2.

Ліцэнзія № 4800, на якую даецца спасылка ў рэкламных аб'явах ЗП «Бума ЛЛЦ» у Вашай газеце, выдадзена Мінгарвыканкамам 27.11.97 на розничны гандаль прамтаварамі праз паштовае аддзяленне. Выкарыстоўваючы гэтую ліцэнзію, ЗП «Бума ЛЛЦ» праводзіць у сродках масавай інфармацыі рэкламную гульню, якая з'яўляецца, згодна з тлумачэннямі Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь, латарэяй, для правядзення якой патрэбны спецыяльны дазвол.

Такім чынам, ЗП «Бума ЛЛЦ», ажыццяўляючы дзейнасць без належнага дазволу і не забяспечыўшы пры гэтым размяшчэнне сваіх органаў кіравання, а таксама дакументаў бухгалтарскага ўліку і справаздачнасці па юрыдычнаму адрасу, парушае п. 2.1 Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 208 ад 24.05.96 «Аб некаторых мерах па ўпарадкаванню дзейнасці суб'ектаў гаспадарання».

Мінгарвыканкам накіраваў пісьмо ў Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па друку з прапановай прыняць меры па прыпыненню ў друку гэтай рэкламы ЗП «Бума ЛЛЦ». Адначасова Мінскім гарадскім тэрытарыяльным камітэтам прадпрымальніцтва і інвестыцый выдадзена адпаведнае прадпісанне рэдакцыям газет «Народная газета», «Рэспубліка», «Советская Белоруссия», «Семь дней», на старонках якіх была размешчана рэклама фірмы.

Мінгарвыканкам накіраваў таксама пісьмо ў Міністэрства знешнеэканамічных сувязяў Рэспублікі Беларусь з прапановай разгледзець пытанне аб ліквідацыі за адзначаныя парушэнні гэтага суб'екта гаспадарання.

Сапраўдную інфармацыю просім апублікаваць у бліжэйшым нумары Вашай газеты.

Начальнік ліцэнзійнага аддзела Мінскага гарадскога тэрытарыяльнага камітэта прадпрымальніцтва і інвестыцый В. В. Доўнар».

«05-02/470 ад 23.02.98

Міністэрства прадпрымальніцтва і інвестыцый, разгледзеўшы Ваша пісьмо, паведамляе.

Пытанні, узнятыя ў вашым пісьме, вельмі важныя, таму што закранаюць інтарэсы многіх грамадзян Рэспублікі Беларусь.

Што датычыцца адказаў на канкрэтна пастаўленыя пытанні (ці ёсць парушэнні ў фармулёўках ліцэнзіі, ці адпавядае від дзейнасці ліцэнзіі, ці з'яўляецца гульня латарэяй і г. д.), дык яны не ўваходзяць у кампетэнцыю міністэрства.

Разам з тым у міністэрстве цяпер праводзіцца праверка на адпаведнасць рэкламных аб'яў замежных прадпрыемстваў «Пакупкі на дом» і «Бума ЛЛЦ» Закону Рэспублікі Беларусь «Аб рэкламе».

Міністр А. Ю. Сазонаў».

Мы не каменціруем гэтыя пісьмы. Адзначым толькі, што з Мінскага гарадскога тэрытарыяльнага камітэта прадпрымальніцтва і інвестыцый амаль адначасова мы атрымалі тры(!) адказы. Чакаем лісты з Мінфіна, Міністэрства знешніх эканамічных сувязяў, пракуратуры. Мы маем намер адказаць чытачам на пытанне, якое стаіць у пачатку гэтай публікацыі.

Віктар ХУРСІК.

У СПЕКТРЫ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ ТРАДЫЦЫЙ, У ПЛЫНІ РЭАЛІСТЫЧНАГА ЖЫВАПІСУ

Усяго месяц з невялікім таму ў залах Малога манежа ў Маскве была адкрыта Расійска-беларуская выстаўка твораў жывапісу пад шматзначнай назвай — «Славянскіх гарадоў нязгасны вянец». На ёй было прадстаўлена больш за 300 работ вядомых жывапісцаў Расіі і Беларусі.

У прэс-рэлізе, падрыхтаваным да падзеі, паведамлялася: «Гэтай экспазіцыяй Камітэт руска-славянскага мастацтва працягвае рэалізацыю праграмы «Мастакі Расіі», прысвечаную захаванню і развіццю лепшых традыцый рускай рэалістычнай школы жывапісу. Выстаўка заклікана выявіць і ўмацаваць агульнаславянскія карані жывапіснай школы, якая ўзнікла і развіваецца па ўсёй тэрыторыі былога СССР і якая арганічна аб'яднала ў сабе самабытную культурную спадчыну старажытных славян і праваслаўнага саборнага духу з высокімі прыкладамі мастацкай культуры Усходу і Захаду».

Як пісала расійская прэса, беларускі бок на той выстаўцы быў прадстаўлены не так шырока, як хацелася б. У прыватнасці, адзначалася, што адсутнічалі работы вядомых беларускіх майстроў. Але ж у кантэксце актуальнай тэмы аб'яднання двух народаў — рускага і беларускага — выстаўка з цікавасцю была ўспрынята ў Маскве. Тым больш, што пасля распаду СССР існаваў пэўны культурны вакуум у адносінах паміж былымі рэспублікамі былой вялікай краіны.

Маскоўская экспазіцыя дзейнічала не без поспеху да 12 лютага. І, па словах галоўнай натхняльніцы гэтай культурна-палітычнай акцыі мастацтвазнаўцы Валянціны Жылянковай, выстаўка павінна была адправіцца ў Мінск і адкрыцца там да 3 ліпеня — Дня незалежнасці Беларусі.

Аднак здарылася неверагоднае, і ўжо 26 лютага ў мінскім Палацы мастацтваў адбылося ўрачыстае адкрыццё нашумелай у Маскве выстаўкі. Праўда, дэманстравалася тут ужо не тая самая экспазіцыя. Міністэрства культуры Беларусі ўнесла свае карэктывы, і ў выніку на суд гледача былі прадстаўлены 120 жывапісных твораў — пароўну ад беларускага і расійскага боку.

Разам з вядомай карцінай народнага мастака СССР, акадэміка Расійскай акадэміі мастацтваў Уладзіміра Сідарава «Вясна. Высокае неба» не менш значнымі з мастацкага боку выглядаюць творы беларусаў — Юрыя Піскуна, Гаўрылы Вашчанкі, Уладзіміра Кожуха, Віталя Цвіркі, Міколы Ісаёнка... На жаль, выстаўку глядзяць адзінкі, а не сотні гледачоў, як хацелася б гэтага і мастакам, і арганізатарам арыгінальнага праекта. Нічога не зробіш — мастацтвам цікавіцца вельмі невялікая частка грамадства. Але, тым не менш, выстаўка гэта — падзея. Яна — цудоўная магчымасць для гледача і для мастацтвазнаўцаў убачыць дзве нацыянальныя школы жывапісу, дыяпазон магчымасцяў і перспектыў кожнай у сусветным культурным працэсе.

Таццяна АНТОНАВА.

ДАТЫ І ЛЮДЗІ

СВОЙ БОЛЬ ЁН ЗАБРАЎ З САБОЙ

60 гадоў споўнілася б 6 сакавіка былому першаму сакратару Гомельскага абкама КПБ Аляксандру Адамавічу Грахоўскаму.

Ён пайшоў ад нас у 1991 годзе, роўна за месяц да спынення дзейнасці Камуністычнай партыі Савецкага Саюза. Выпадковасць ці лёс? Хутчэй за ўсё — другое. У такіх людзей выпадковасці, як правіла, выключаны. Лёс рыхтуе ім цярністы шлях, а выпітая чаша рэдка бывае салодкай.

Гісторыя ведае няшмат прыкладаў, калі сын рэпрэсіраванага бацькі потым здолеў стаць партыйным лідэрам вобласці. Да блізкіх сваякоў тых, хто пабываў у сталінскіх засценках, нават пасля іх поўнай рэабілітацыі ставіліся насцярожана. Сашу Грахоўскаму было ўсяго пяць месяцаў, калі па лжываму даносу ў 1938 годзе арыштавалі сакратара сельсавета Адама Грахоўскага, жыхара вёскі Дуброва Жлобінскага раёна.

Дарога ў вялікае жыццё была заказана. Але ён не зламаўся і больш таго — не стаў жорсткім, хоць у тыя гады сыну «ворага народа» дасягнуць хоць бы якіх-небудзь самых нязначных вышынь практычна было немагчыма. Працуючы і пазнаючы навуку завочна, Аляксандр Грахоўскі прайшоў шлях ад брыгадзіра трактарнай брыгады да першага сакратара Гомельскага абкама КПБ.

Сёння на Гомельшчыне яго ўспамінаюць часта. У шчырых размовах і спрэчках людзі, якія ведалі Грахоўскага, нібы прымерваючы яго да цяперашняга часу, разважаюць аб ім па-рознаму. Але ў адным іх меркаванні абавязкова супадаюць — ён ніколі не здрадзіў бы веры і ідэі, за якія аддаў жыццё, не згадзіўся б з лёгкасцю спыніць дзейнасць партыі, як гэта зрабілі ў 1991 годзе некаторыя яго паплечнікі.

Яго галоўным болем, з якім ён жыў апошнія гады, быў Чарнобыль. Узначаліўшы з першых дзён аварыі надзвычайны штаб, ён дні і ночы знаходзіўся ў эпіцэнтры катастрофы. Пакуль на вышэйшых узроўнях вырашалі, якую палітычную афарбоўку надаць таму, што здарылася, Аляксандр Адамавіч займаўся практычнымі справамі, нярэдка беручы на сябе адказнасць за вырашэнне самых нечаканых праблем. Барацьбу за бяспечнае пражыванне насельніцтва на забруджанай тэрыторыі ён вёў да апошніх дзён жыцця. Змагаўся за выдзеленыя «пад Чарнобыль» ліміты, нажываў ворагаў у высокіх інстанцыях, даказваў недасканаласць прынятай канцэпцыі, адбіваўся ад балбатуноў.

Неяк, збіраючыся па справах у Маскву (ён быў дэпутатам Вярхоўнага Савета СССР), сказаў мне: «Паедзем разам, паваджу па высокіх інстанцыях. Убачыш сам, які там «клопат» аб простым чалавеку, пра які дзень і ноч трубіць Гарбачоў...» Не паспелі. Праз некалькі дзён яго не стала, а неўзабаве перастала быць нашай сталіцай і Масква...

Віктар КОТАЎ, БЕЛТА.

Старонка Паўла Глобы

7 сакавіка, субота

РЭКАМЕНДАЦЫІ. Да абеду не прымайце ніякіх важных рашэнняў. Сёння нельга нічога планаваць, жывіце, як падкажа інтуіцыя. Добра разабрацца ў сваім жыццёвым шляху, ажыццявіць нейкія перамены ў жыцці. Паразважайце над сваім генеалагічным дрэвам, успомніце продкаў, прамедыцыруйце на іх партрэты. Гэта можа вывесці вас на правільнае рашэнне. Дзень, звязаны з ахвяраваннямі і альтруістычнай дзейнасцю. Спрыяльны час для падарожжаў і паездак, сустрэч і новых знаёмстваў. Наведайце рускую паравую лазню. Добра стрыгчы валасы і ногці.

АДЗЕННЕ. Перавагу аддайце размытым тонам. Пазбягайце яркіх колераў, асабліва чырвонага і аранжавага.

ПРЫМЕТЫ. У гэты дзень сачыце за воблакамі. Выйшаўшы з дому, паглядзіце на неба: форма воблака можа мець для вас сімвалічнае значэнне. Калі ветрам скідвае кнігі, змятае паперу ці разбіваецца посуд — да ўдачы. Вас праследуюць назойлівыя пахі — знак трывогі, чагосьці дрэннага. Калі ў вас ветрам зрывае капялюш, касынку, шалік і г. д. — указанне на тое, што вы прайшлі міма свайго шчасця ці з вас знята абарона.

СНЫ. Убачыць некалькі сноў запар — знак спрыяльных перамен у жыцці. Бачыць агонь — да ўдачы і дапамогі. Купацца ў вадзе — да хваробы. Дождж — знак вылячэння і абароны.

МЕДЫЦЫНА. Слабы страўнік, 12-персная кішка і грудныя залозы. Не рэкамендуецца біяэнергетычнае ўздзеянне. Добра лячыць касцявую сістэму, чысціць арганізм ад шлакаў і камянёў.

Падрыхтавана да друку спецыяльна для «Звязды», астралагічным цэнтрам «АРБА».

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Панядзелак, 9 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Рэзананс.
8.50 Тэлебарометр.
9.05 «Сёння з вамі...»
9.45 «О вясна, без канца і без краю...»
9.55 «Я малюю».
10.20 Серыял «Па той бок рая».
11.15 Здароўе.
11.40 Абібок.
12.10 Тэленавігатар.
12.30 «А музыка гучыць...»
13.00, 15.00, 18.00, 0.25 Навіны.
13.10 «Чапаеў». Маст. фільм.
14.40 Параграф.
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.45 ТБ — школе. Геаграфія Беларусі. 9-ы клас.
15.15 «О вясна, без канца і без краю...»
16.30 Рэгіён.
17.00 Дні Венгрыі ў Беларусі. «Па Венгрыі». Дак. фільм.
17.30 Госці ў дом.
18.20 Серыял «Па той бок рая».
19.20 Беларускі хіт-парад.
19.25 «Сёння з вамі...»
20.05 «Марскі бой». Тэлелато.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх».
22.10 Маст. фільм «Дзевяць дзён аднаго года».
23.55 Трэці тайм.

ГРТ

9.00, 14.00, 22.35 Навіны.
9.10 Сялянскія ведамасці.
9.40 Грай, гармонік, любы!
10.15 Амерыка з М. Таратутам.
10.45 «Ад таго, што ў кузні не было цвіка». Мультфільм.
10.55 «Падводная адысея каманды Кусто». «Скрозь агонь і ваду».
14.20 Футбольны агляд.
14.50 КВЗ-асарці.
15.20 «Паддашак Фруціс».
15.55 Баявік «Дыназаўр Тэадор Рэкс».
17.30 Надвор'е.
17.35 Угадай мелодыю.
18.10 Маст. фільм «Клеапатра». 1-я серыя.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 «Клеапатра». 2-я серыя.
22.45 «Музыка іх сэрцаў».
0.40 Праграма перадач.

Расія

6.00 Ранішні экспрэс.
6.50 Служу Айчыне.
7.20 «Пёс і кот», «Вясёлая карусель». Мультфільмы.
7.45 «Кучугуры і наваколле». Дак. серыял.
8.10 «Рускае шчасце». Дак. фільм.
9.05 Маскі-шоу.
9.50 Добрай раніцы, краіна.
10.35 Пошта РТР.
10.45 «Аншлаг» і К°.
11.40 Мультфільм.
12.05 «Там-там».
13.00, 19.00 Весткі.
13.30 Фінал Усерасійскага конкурсу «Жанчына-97. Мужчына-97».
15.05 Серыял «Закон і парадак».
15.55 Дыялогі пра жывёл. Дак. фільм «Натуральны адбор».
16.50 Прагноз надвор'я.
16.55 Відавочнае — неверагоднае. Век XXI.
17.30 Старая кватэра. Год 1967-ы.
19.35 «СВ-шоу».
20.10 10 гадоў Дому моды «Валянцін Юдашкін».
23.25 Аўташоу.
23.55 Своечасова.
0.25 Прагноз надвор'я.

Культура

7.05 Музычны экспромт.
7.20 Маст. фільм «Чароўны голас Джэльсаміна». 2-я серыя.
8.25 Людзі ў модзе.
8.40 Тэатр аднаго мастака.
9.00 Тэлесуфлёр.
9.15 Кніжны кладзезь.
9.30 Парадоксы гісторыі.
10.00 Пра карысць традыцый, ці рускія ў Англіі.
11.05 «Пецярбургскія партрэты».
11.35 «Культура гарадоў свету».
11.45 Спектакль «Шчаўкунчык».
13.00, 21.00 Навіны культуры.
13.20 Акно ў прыроду.
13.45 Карацей кажучы.
14.10 Які малайчына гэты Зошчанка.
14.50 Мультфільм.
15.10 Егіпецкія дні і ночы.
15.30 Фільм-канцэрт «Незвычайны канцэрт».
17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.15 Міжнародны агляд.
17.45 «Скарбы Пецярбурга». Да 100-годдзя рускага музея. «Залатое, сіняе, чырвонае...»
18.00 Дак. фільм «Рускае шчасце».
18.50 Мультфільм.
19.00 Цуд-казка.
19.15 «Шчыра Ваш...» Раман Карцаў.
20.20 «Пацалунак цыганкі». Любоў Казарноўская. Частка 2-я.
21.25 «Я геній, Ігар Севяранін». Чытае А. Дзямідава.
21.35 Маст. фільм «Няскончанае каханне».

НТБ

7.00 Камедыя «Вясна».
8.45 Мультфільм «Ох і Ах ідуць у паход».
9.00 Сёння раніцай.
9.10 Серыял «Круты Уокер: праваруддзе па-тэхаску». «Брацтва» (ЗША).
10.00 Маст. фільм «Зена — каралева воінаў». 3-я серыя.
10.45 Мультфільм.
11.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 Камедыя «Трое ў лодцы, не лічачы сабакі».
13.35 «Сярэбраны чароўны цырк з Аўстраліі».
15.20 «Вуліца Сезам».
15.55 Маскі-шоу.
17.35 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 «Лялькі».
18.50 Мультфільм «Дару табе зорку».
19.00 Камедыя «Брыльянтавая рука».
21.35 Серыял «Круты Уокер: праваруддзе па-тэхаску». «Брацтва» (ЗША).
22.25 Сінеманія: усё пра кіно.
23.05 Маст. фільм «Чытальніца».

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Маст. фільм «Міхайла Ламаносаў». «Вароты вучонасці», 3-я серыя.
19.45 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.15 Мультсерыял «Ваўчаня».
20.40 Аўтамабілі і запчасткі.
20.45 Серыял «Твін Пікс».
21.45 Праграма Алена Жобера «Палітры». Жан Сімсан Шардэн.
22.10 Відэатавары. Тэхніка ў быце.
22.15 Дэтэктыў «Харт і Харт».

(Заканчэнне на 4-й стар.)

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Аўторак, 10 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, краіна!
8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 0.10 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...»
8.50 Прэм'ера песні.
9.05 ТБ — школе. Геаграфія Беларусі. 9-ы клас.
9.35 Тураб'ектыў.
9.55 «О вясна, без канца і без краю...»
10.05 Сядзіба. Праграма для дачнікаў.
10.30 Дзіцячы экран. «Зямля кладаў».
11.00 Серыял «Па той бок рая».
11.50 Сяльчане. Дзяржава і фермер.
12.15 Аўтапарк.
12.25 Музыка без граніц.
13.15 «Ішча раз пра развод». Тэлеспектакль.
13.30 «Выбраны шлях». Памяці дырэктара Нацыянальнага музея Беларусі Ю. А. Карачуна.
13.55 Чацвёртае вымярэнне. Жанчыны ў навуцы.
14.20 Камп'ютэрны палігон.
14.40 «Макаёнка, 9».
15.15 ТБ — школе. Гісторыя Беларусі. 5-ы клас. Жыццё людзей на старабеларускіх землях.
15.40 «Напярэдадні будучыні».
16.05 Мультфільм.
16.20 «О вясна, без канца і без краю...»
16.30 Урокі Н. Наважылавай.
17.00 «Не пра сябе мае клопаты». Тэленарыс пра паэта Уладзіміра Быкоўскага.
17.25 Шматгалоссе.
18.20 Серыял «Па той бок рая».
19.20 Беларускі хіт-парад.
19.25 «Сёння з вамі...» Генеральны дырэктар МВКА «Пікам» Данііл Пікуза.
20.05 Музычны салон з Эленорай Ярскай. Госці праграмы — юныя таленты.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма «Спікер-хата».
22.10 «Масква—Генуя». Маст. фільм.
23.50 Міжнародныя спартыўныя навіны.

ГРТ

17.00, 22.35 Навіны. «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Угадай мелодыю.
19.00 Тэма.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Маст. фільм «Містэр Ікс».
22.45 Камедыя «Лак для валасоў».
0.30 Праграма перадач.

Расія

13.00, 16.00, 19.00, 22.30 Весткі.
13.35 Серыял «Жанчына» (Італія).
14.30 Серыял «Маленькі бадзяга».
15.05 Серыял «Касмадром».
16.35 Пошта РТР.
16.45 Гандлёвы дом «Ле Монц».
17.00 Каханне з першага погляду.
17.35 Кінакамедыя «Вальс залатых Цяльцоў».
19.30 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.50 Доўгань-шоу. «Чароўны лабірынт».
21.20 Серыял «Пецярбургскія тайны».
22.55 Дзяжурная часць.
23.10 Гарачая дзесятка.
0.05 «На гарах стылю». Камерцыйная праграма.
0.15 Тавары — поштай.

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.20 Музычны экспромт.
7.35 «Рускае шчасце». Дак. фільм.
8.25 «Скарбы Пецярбурга». Да 100-годдзя Рускага музея.
8.40 Харэограф М. Агрызкаў.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Маст. фільм «Няскончанае каханне».
11.05 «Ноўгарад. Па святых месцах». Частка 2-я.
11.35 Кузебай Герд.
12.35 Ноу хау.
12.50 «Культура гарадоў свету».
13.20 Спектакль «Нашчадкі Рабурдзена».
15.05 Серыял «Чэлленджэрс».
15.30 «Падарожжа ў часе».
16.25 «Лукамор'е».
16.45 Камп'ютэр.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Пецярбурга.
17.10 «Руская сядзіба».
17.35 «Нязгасныя зоркі». Ансамбль «Дружба». Перадача 1-я.
18.00 Дак. фільм «Віоле-ле-Дзюк, ці Дваістасць». Эктар Гімар. Архітэктар і яго вар'яцтвы.
18.55 «Час, партрэты, лёсы». У. І. Даль.
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Музычная хроніка».
20.15 Такія розныя людзі.
20.45 Пасля навін.
21.05 Маст. фільм «Роберт і Клара».
22.45 Кветкамі прыбранае юнацтва.
23.25 Праграма перадач.

НТБ

5.00, 9.00 Сёння раніцай.
8.05 Серыял «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску».
9.15 Крымінал. «Чыстасардэчнае прызнанне».
9.35 «Рускі век».
10.00 Зразумей мяне.
10.30 «Я і мой сабака».
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 «Стары тэлевізар» успамінае: «ТАСС упаўнаважаны заявіць». Частка 11-я.
13.15 Маст. фільм «Неверагодныя прыгоды італьянцаў у Расіі».
15.20 Праграма для дзяцей «Вуліца Сезам».
15.50 Серыял «Каханне і тайны Сансет Біч».
16.40 Дак. серыял «Шпіёны». Фільм 20-ы. «Мэта: Куба» (ЗША).
17.10 У запас.
17.20 Крымінал.
17.35 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Дэтэктыў «Флетч» (ЗША).
21.50 Серыял «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску».
22.40 Сённячка.
23.15 Сёння апоўначы.
23.40 «Залаты грамафон». Музычная праграма НТБ і «Рускага радыё».
23.50 Ток-шоу «Прыцэмкі».

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Маст. фільм «Міхайла Ламаносаў», «У славу Айчыны», 1-я серыя.
19.45 Урокі французскай.
20.15 Мультсерыял «Ваўчаня».
20.40 Адпачынак і турызм.
20.45 Серыял «Камо грядеши».
21.45 Тэлемагазін.
22.00 Маст. фільм «Пра каханне».

Серада, 11 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 0.35 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...»
8.50 Музычны антракт.
9.05 ТБ — школе. Гісторыя Беларусі. 5-ы клас.
9.30 «Мульціклуб».
10.00 Госці ў дом.
10.30 Вока. Пра рэкламу і не толькі...
10.50 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.
11.25 Відзьма-нявідзьма.
12.30 «А музыка гучыць...» Вакальны дуэт Л. Каспорская і Л. Івашкаў.
13.15 Маст. фільм «Вясна».
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.45 «5х5». Інфармацыйна-забаўляльная праграма для старшакласнікаў.
16.15 «Заставалася душа яго тут...» Дак. фільм.
16.40 Навакольнае асяроддзе. Сацыяльна-экалагічная праграма.
17.00 «Мастак адраджаецца ў вучнях». Тэленарыс пра жывапісца Уладзіміра Ткачэнку.
17.30 Лёс мой і надзея. Сацыяльная рэабілітацыя інвалідаў.
18.20 Кінаальманах «Беларусь».
18.30 Гандбол. Чэмпіянат Еўропы. Беларусь — Польшча. Жанчыны. У перапынку — Беларускі хіт-парад.
20.00 «Сёння з вамі...» Рэктар Мінскага дзяржаўнага медінстытута Павел Беспальчук.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма «Кінастружка».
22.15 Майкл Парэ і Малкольм Макдаўэл у маст. фільме «Месяц-44» (Германія).
23.55 Каралеўскае паляванне.
0.50 Цёмны пакой. «Дакладна».

ГРТ

17.00, 23.25 Навіны.
17.20 «Ракавая спадчына». Серыял.
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Леанід Ярмольнік у праграме «Залатая ліхаманка».
19.10 Чалавек і закон.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Баявік «Бягучы чалавек».
22.40 Дак. дэтэктыў. «Брыльянты графа Талстога: французскі след».

Расія

13.00, 16.00, 19.00, 22.30 Весткі.
13.35 Серыял «Жанчына».
14.30 Серыял «Маленькі бадзяга».
15.05 Серыял «Касмадром».
16.30 На дарогах Расіі.
16.45 «АиФ» прадстаўляе: Красворд.
17.15 Маст. фільм «Джокер».
19.30 Падрабязнасці.
19.45 Серыял «Санта-Барбара».
20.45 Сам сабе рэжысёр.
21.20 Серыял «Пецярбургскія тайны».
22.55 Дзяжурная часць.
23.10 Жывая калекцыя.
0.05 Тавары — поштай.

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.20 Музычны экспромт.
7.35 «Руская сядзіба».
8.00 «Нязгасныя зоркі».
8.25 Майстэрства сноў.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Маст. фільм «Роберт і Клара».
10.40 Егіпецкія дні і ночы.
11.05 Спяваюць салісты Марыінкі.
11.35 Спектакль «Дзяцінства, малалецтва, юнацтва». «Малалецтва».
12.35 «Культура гарадоў свету».
12.45 Разам з Фафалем.
13.20 «Сустрэчы на Уздзвіжанцы». Пісьменнік Б. Васільеў.
14.15 «Карыльён». Конкурс званароў у Бельгіі.
14.45 Час кніг.
15.05 Серыял «Чэлленджэрс».
15.30 «Падарожжа ў часе».
16.10 Свецкая хроніка.
16.25 «Лукамор'е».
16.45 Камп'ютэр.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Акадэмія спорту.
17.30 Апарт. «Балтыйскі дом-97».
18.00 «Апокрыф». «Жыццё з ідыётам».
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Людзі тэатра».
20.20 «Рамансіяда-98». Усерасійскі конкурс маладых выканаўцаў рускага раманса.
20.45 Пасля навін...
21.05 Маст. фільм «Шушу».
22.40 Два Уладзіміры ў пошуку святла.

НТБ

5.00, 9.00 Сёння раніцай.
8.05 Серыял «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску».
9.15 Паліцэйскія будні.
9.30 Герой дня без гальштука.
10.00 Тэлегульня «Зразумей мяне».
10.30 Лялькі.
10.40 «Асяроддзе».
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 «Стары тэлевізар».
13.20 Кінаэпапея «Подзвіг Адэсы». 1-я серыя.
14.25 Вяселле. Гісторыі кахання.
15.20 «Вуліца Сезам».
15.50 Серыял «Каханне і тайны Сансет Біч».
16.40 Дак. серыял «Шпіёны». «Салодкая пастка: вярбоўка на жанчыне» (ЗША).
17.10 У запас.
17.20 Крымінал.
17.35 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Дэтэктыў «Флетч жывы» (ЗША).
21.50 Серыял «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». «Збавенне» (ЗША).
22.40 Сённячка.
23.15 Сёння апоўначы.
23.40 Мультфільм для дарослых. «Байкі са склепа». 24-я серыя. «Ахвяра» (ЗША).

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Маст. фільм «Міхайла Ламаносаў», «У славу Айчыны», 2-серыя.
19.45 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.15 Мультсерыял «Ваўчаня».
20.45 Серыял «Камо грядеши».
21.45 Музантракт.
21.55 Нерухомасць і будаўнічыя матэрыялы.
22.00 Маст. фільм «Зладзеі».

Чацвер, 12 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
15.00, 18.00, 0.25 Навіны.
15.15 ТБ — школе. Беларуская літаратура.
15.45 «Талек-шоу».
16.00 Роднае слова. Творчы шлях журналіста і пісьменніка В. Содаля.
16.35 Чацвёртае вымярэнне. Архівары: «дзіўных цудаў» — кіраўнік лабараторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Л. М. Тамільчык.
17.00 «Бярэзінскі запаведнік». Відэафільм Беларускага тэлебачання.
17.10 Канцэртны сезон. Ансамбль салістаў «Класік-авангард».
18.20 Серыял «Па той бок рая».
19.20 Беларускі хіт-парад.
19.25 «Сёння з вамі...» Дырэктар Гуманітарнага ліцэя Уладзімір Колас.
20.00 Зроблена ў Беларусі. Адкрытае акцыянернае таварыства «Керамін».
20.15 Крымінальная хроніка.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма. «Марсава поле».
22.15 «Бацькі і сыны». Маст. фільм (ЗША).
23.55 Крок. Праграма для моладзі.
0.40 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.55 Навіны.
8.15 «Ракавая спадчына».
9.05 Чалавек і закон.
9.35 Пакуль усе дома.
10.20 Хатняя бібліятэка.
10.25 Тэлегульня «Гэтыя забаўныя жывёлы».
11.15 Праграма «Разам».
14.20 Мультсерыял «Неверагодныя прыгоды Джоні Квеста».
14.45 Класная кампанія.
15.15 Лего-гоў!
15.40 Серыял «Новыя прыгоды Робін Гуда».
16.10 ...Да шасцідзесці і старэй.
16.30 Вакол свету.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Тэлегульня «Гэтыя забаўныя жывёлы».
19.05 «У пошуках страчанага». Валянціна Караваева. Вядучы — Г. Скараходаў.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Ірына Мураўёва і Аляксандр Абдулаў у меладраме «Карнавал». 1-я і 2-я серыі.
23.30 «Каскадзёры. Свет трукаў».

Расія

13.00, 16.00, 19.00, 22.30 Весткі.
13.35 Серыял «Жанчына».
14.30 «Маленькі бадзяга».
15.05 Серыял «Касмадром».
16.35 Пошта РТР.
16.50 Каханне з першага погляду.
17.25 Маст. фільм «Семейная мелодрама».
19.30 Падрабязнасці.
19.45 Серыял «Санта-Барбара».
20.50 Нацыянальная тэатральная прэмія «Залатая маска».
22.55 Дзяжурная часць.
23.10 Пладом д'арт.
23.35 Лепшыя гульні НБА.
0.20 Тавары — поштай.

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны.
7.20 Музычны экспромт.
7.35 Акадэмія спорту.
7.55 Апарт. «Балтыйскі дом-97».
8.20 «Учора, — а як яно далёка...»
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Маст. фільм «Шушу».
10.40 «Час, партрэты, лёсы». В. І. Даль.
11.05 Ціхвінскі сабор.
11.35 Разам з Фафалем.
11.55 Спектакль «Усё скончана».
14.30 Лад жыцця.
15.05 Серыял «Чэленджэрс».
15.30 «Падарожжа ў часе».
16.15 «Культура гарадоў свету».
16.25 «Лукамор'е».
16.45 Камп'ютэр.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Спектакль «Парсіфаль».
18.00 Новае кіно.
18.25 «Сповездзь». Відэафільм.
18.45 «Музыка на стагоддзя».
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Акадэмічная гадзіна». Святлана Кручкова.
20.45 Пасля навін.
21.05 «Вяртанне да сябе». В. Васняцоў. Перадача 1-я.
21.35 Маст. фільм «Сабака на сене». 1-я серыя.
22.40 В. Астаф'еў. «Час — міру».

НТБ

5.00, 9.00 Сёння раніцай.
8.05 Серыял «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску».
9.15 Свая гульня.
9.45 Век футбола.
10.15 Перахоп.
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 «Стары тэлевізар» успамінае: «ТАСС упаўнаважаны заявіць».
13.20 Маст. фільм «Подзвіг Адэсы». 2-я серыя.
14.40 Кароткаметражны фільм «Пагаворым на маёй мове».
15.20 «Вуліца Сезам».
15.50 Серыял «Каханне і тайны Сансет Біч».
16.40 Дак. серыял «Шпіёны». Фільм 22-і. «Алег Пянькоўскі — двайны агент» (ЗША).
17.10 У запас.
17.20 Крымінал.
17.35 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Фантастычны фільм «Касмічныя дальнабойшчыкі» (ЗША).
21.50 Серыял «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». «Аперацыя Страказа» (ЗША).
22.40 Сённячка.
23.15 Сёння апоўначы.
23.40 Баскетбол. Агляд матчаў чэмпіяната NBA.
23.55 Мультфільм для дарослых «Байкі са склепа». «Чак, Мелвін і зялёны цыклоп» (ЗША).

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Маст. фільм «Міхайла Ламаносаў», «На славу Айчыны». 3-я серыя.
19.45 Навіны «К-відэа».
20.15 Мультсерыял «Ваўчаня».
20.40 Здроўе і медыцына.
20.45 Музычны канвеер.
21.45 Тэлемагазін.
22.00 Дэні дэ Віта ў кінакамедыі «Бязлітасныя людзі».

Пятніца, 13 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 23.55 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...»
8.50 Паэтычныя навелы.
9.05 ТБ — школе. Беларуская літаратура.
9.35 Мультфільм.
9.45 Каралеўскае паляванне.
10.30 Серыял «Па той бок рая».
12.20 Зорная ростань.
13.10 Маст. фільм «Сем крыкаў у акіяне».
14.35 «Лёс мой і надзея».
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.40 «Пераход». Праграма для падлеткаў.
16.10 Радавод. «Былічкі» з в. Палессе Чачэрскага раёна.
16.40 Беларускі мерыдыян. Цэрквы-крэпасці ў Беларусі.
17.00 Урокі Н. Наважылавай.
17.30 Кола часу. Да 100-годдзя з дня адкрыцця I з'езда РСДРП.
18.20 Серыял «Па той бок рая».
19.20 Беларускі хіт-парад.
19.25 «Сёння з вамі...» Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі рэжысёр Мікалай Пінігін.
20.05 Абібок.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх». «Банка коміксаў».
22.15 Крыстофер Ламберт у маст. фільме «Апошні адлік» (ЗША).
23.45 Аўтапарк.
0.10 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
0.40 «Іншыя 9 1/2 тыдняў». Маст. фільм (ЗША).

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 Навіны.
8.15 «Ракавая спадчына».
9.05 Клуб падарожнікаў.
9.55 Смак.
10.15 Хатняя бібліятэка.
10.25 Іграй, гармонік любы!
11.15 Праграма «Разам».
14.20 Фільм-казка «Ледзяная ўнучка».
15.35 Вуліца Сезам.
16.05 Музычная праграма «50х50».
16.30 Вакол свету.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.05 Надвор'е.
18.10 Здароўе.
18.45 Поле цудаў.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Вялікія сышчыкі ў дэтэктыве «Рэцэпт забойства».
22.40 Погляд.
23.40 Прыгодніцкая камедыя «Агент Бяда».
1.15 Праграма перадач.

Расія

13.00, 16.00, 19.00, 22.30 Весткі.
13.35 Серыял «Жанчына».
14.30 Серыял «Маленькі бадзяга».
15.05 Серыял «Касмадром».
16.30 Красворд.
17.00 Маст. фільм «Каліна чырвоная».
19.30 Падрабязнасці.
19.45 Серыял «Санта-Барбара».
20.45 «Гарадок». Забаўляльная праграма».
21.20 Серыял «Пецярбургскія тайны».
22.55 Дзяжурная часць.
23.05 Творчы вечар паэта Мікалая Зіноўева.
0.35 Тавары — поштай.

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.20 Музычны экспромт.
7.35 Дак. фільмы «Віоле-ле-Дзюк, або Дваістасць». «Эктар Гымар. Архітэктар і яго вар'яцтвы».
8.35 «Пецярбургскія партрэты».
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 «Грані цудоўнага».
9.55 Урокі імправізацыі.
10.50 Народныя ўмельцы.
11.05 «Культура — гісторыя». «Флот выходзіць у акіян».
11.30 Праграма перадач.
11.35 «Гук светаў». В. Хлебнікаў.
12.35 Прагулка па Алупкінскаму парку.
12.45 Разам з Фафалей.
13.20 Час, партрэты, лёсы.
13.35 Проста канцэрт.
14.00 «Культура гарадоў свету». Падарожжа па Амерыцы.
14.15 Мы любім вас.
14.45 Крэда.
15.05 Серыял «Чэленджэрс».
15.30 «Падарожжа ў часе».
16.15 Відэапаэзія. Канстанцін Кедраў.
16.25 «Лукамор'е».
16.45 Камп'ютэр.
17.05 «Музыка з Пецярбурга». «Трыумф на сцэне Вялікага».
17.45 Пяць вечароў.
18.00 «Парыжскі часопіс» з пісьменнікам Барысам Носікам.
18.30 «Аве Марыя».
19.00 Акно з відам на горад.
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Дзядзя Ваня і іншыя». Праграма з удзелам Яфіма Шыфрына.
20.45 Пасля навін...
21.05 «Вяртанне да сябе». В. Васняцоў. Перадача 2-я.
21.35 Маст. фільм «Сабака на сене». 2-я серыя.
22.35 «Увядзенне ў інтуіцыю». Музыка кампазітара М. Чакаліна.
23.25 Праграма перадач.

НТБ

5.00, 9.00 Сёння раніцай.
8.05 Дак. серыял «Гісторыя сабакі».
9.15 Фільм «Аляксандр Неўскі».
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 «Стары тэлевізар» успамінае: «ТАСС упаўнаважаны заявіць».
12.30 Час «Ч» з Вольгай Кучкінай.
13.20 Маст. фільм «Жыццё і дзіўныя прыгоды Рабінзона Круза».
15.20 Вуснамі дзіцяці.
15.50 Серыял «Каханне і тайны Сансет Біч».
16.40 Дак. серыял «Шпіёны». Фільм 23-ы, заключны. «Сям'я шпіёнаў» (ЗША).
17.10 У запас.
17.20 Крымінал.
17.35 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Прыгодніцкі фільм «У зоне асаблівай увагі».
21.35 Баявік «Паліцэйскі» (ЗША).
23.35 Шоу Мікалая Фаменкі «Імперыя страсці».
0.15 Містычная драма «Гадзіна вядзьмарак» (Іспанія).

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Барыс Няўзораў у маст. фільме «Гладыятар па найму».
19.45 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.15 Мультсерыял «Ваўчаня».
20.40 Аўтамабілі і запчасткі.
20.45 Серыял «Камо грядеши».
21.45 Спорт-action».
22.10 Адпачынак і турызм.
22.15 Трылер «Ноч палохала».

Субота, 14 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00, 15.00 Навіны.
8.20 Серыял «Дом сабакі» (ЗША).
9.15 «Востраў натхнення».
9.30 Здароўе.
9.55 Сталіца.
10.15 Тэлевізійны Дом кіно.
10.45 «Усё нармальна, мама!»
11.15 Камп'ютэрны палігон.
11.35 Вяршыня свету.
12.00 Зроблена ў Беларусі.
12.20 Цырымонія ўручэння першых Дзяржаўных прэмій у галіне прадпрымальніцтва за 1997 год.
13.50 Пазнай сябе.
14.15 Тэлеспорт.
15.15 «Усе мы родам з дзяцінства».
16.10 «Ліст». Тэлеспектакль.
16.25 Ток-шоу «Гэта мая работа».
16.50 Першы фестываль народнага мастацтва «Беларусь — мая песня».
17.40 Маст. фільм «Асеннія спакусы» (Расія).
18.55 Беларускі дом.
19.25 Беларускі хіт-парад.
19.40 «З верагодных крыніц».
20.05 Ток-шоу «Карамболь».
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Нагана-98». Пасляслоўе да Алімпіяды. Перадача 1-я.
22.30 «Памяняцца месцамі». Маст. фільм (ЗША). 1-я і 2-я серыі.
24.00 Відзьма-нявідзьма.
1.00 Трэці тайм.
1.20 Бон-тон. Тэлечасопіс моды.

ГРТ

7.15 Прыгодніцкі фільм «Без асаблівай рызыкі».
8.40 Лато-мільён.
8.45 Слова пастыра.
9.00, 14.00, 16.20 Навіны.
9.10 Хатняя бібліятэка.
9.30 Музычная пошта.
10.05 «Каламбур».
10.40 Смак.
11.00 Вяртанне Траццякоўкі.
11.25 «Ералаш».
11.40 Маст. фільм «Гарадскі раманс».
13.25 «Цывілізацыя».
14.20 Мультфільмы.
14.55 У свеце жывёлы.
15.35 Як гэта было.
16.40 Паддашак Фруціс.
17.10 Надвор'е.
17.20 Серыял «Спрут-4».
19.10 Джэнтльмен-шоу.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.55 Баявік «Смяротная зброя-2».
23.10 Шэдэўр Франсуа Труфо «Дзве англічанкі і «Кантынент».
1.30 Праграма перадач.

Расія

6.00 Ранішні экспрэс.
6.50 Раніца селяніна.
7.20 Поле зроку.
7.45 Мультфільмы.
8.30 «Пазваніце Кузю!»
8.55 «Кучугуры і наваколле». Дак. серыял.
9.25 Сам сабе рэжысёр.
9.55 Добрай раніцы, краіна.
10.40 Пошта РТР.
11.05 «Там-там».
12.00 «Шукаю цябе!»
13.00, 19.00 Весткі.
13.30 Людзі і грошы.
14.00 Федэрацыя.
14.55 Серыял «Закон і парадак».
15.50 Пошта РТР.
16.00 Рускі бой.
17.00 Зусім сакрэтна.
17.55 Мая сям'я.
19.40 «Аншлаг» і К.
20.40 Турнір па боксу сярод прафесіяналаў на Кубак «Карона Экстра».
23.40 «Ва ўсіх на вуснах».
0.10 Псіхалагічная драма «Прыгавор».
1.40 Прагноз надвор'я.

Культура

9.00 Акно ў прыроду.
9.25 Дак. фільмы.
10.25 Ток-шоу «Наўздагад». Філіп Кіркораў.
10.55 Маст. фільм «Дарога на Санта-Фе».
12.45 Артадокс.
13.00, 21.00 Навіны культуры.
13.25 Спектакль «Дзяцінства. Малалецтва. Юнацтва».
15.00 Навіны дня. Хроніка чалавецтва.
15.15 «Паэт у Расіі больш, чым паэт».
15.40 Дак. фільм.
15.55 Пецярбургскі гурмэ.
16.10 «Успышка».
16.30 «Асабістая справа».
17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Блеф-клуб.
17.45 «Варыяцыі на тэму класікі».
18.15 Дак. фільм «Сімоны, бацька і сын».
19.10 Цуд-казка.
19.25 «Хто там...» Праграма В. Верніка.
19.50 Маст. фільм «Пацалунак».
21.20 «Старонкі тэатральнай пародыі». Фільм 1-ы.
22.10 «Душа».

НТБ

7.00 Прыгодніцкі фільм «Джульбарс».
8.20 Мультфільм «Мядзведзь — ліпавая нага».
8.35 Мультсерыял «Горац».
9.00 Сёння раніцай.
9.10 Крымінал. «Чыстасардэчнае прызнанне».
9.30 Тэлегульня «Зразумей мяне».
10.00 Свет прыгод і фантастыкі. «Зена — каралева воінаў». 4-я серыя.
10.45 Ад «Вінта»!
11.00 «Рэйтынг прэсы» з Аляксандрам Герасімавым.
11.30 «Залаты грамафон». Музычная праграма НТБ і «Рускага радыё».
11.45 Крымінальная камедыя «Шукайце жанчыну».
14.15 Мультфільм «Вяршкі і карэньчыкі».
14.30 Свая гульня.
15.00 Сёння ўдзень.
15.15 Серыял «Нью-Йорк, Цэнтральны парк».
16.10 Маскі-шоу.
16.45 Мультфільм «Дазвольце пагуляць з вашым сабакам».
17.00 Дог-шоу. «Я і мой сабака».
17.30 Героя дня без гальштука.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.45 Джэймс Бялушы ў баевіку «Тайны агент Ройс».
20.45 Лялькі.
21.45 Надоечы-74.
22.35 «Усяго» з Віктарам Шандаровічам.
22.55 «Пра гэта». Ток-шоу.
23.35 Камедыя «Буйная соль» (Іспанія).

8-ы канал

15.00 Джойс Маер «Жыццё ў слове».
15.30 Урокі французскай.
16.00 Дак. фільм «Падарожжа ў каменнае стагоддзе».
17.30 Фантастыка на экране... «Зонны патруль».
19.00 Музантракт.
19.15 Мультфільм «Піраты цёмнай вады».
19.55 Відэатавары. Тэхніка ў быце.
20.00 Маст. фільм «Нявінныя ахвяры». 1-я серыя.
21.30 Музантракт.
21.45 Суперзоркі Галівуда.
22.10 Нерухомасць і будаўнічыя матэрыялы.
22.15 Маст. фільм «Мужчына, які кахаў жанчын».

Нядзеля, 15 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00, 15.00 Навіны.
8.15 Серыял «Дом сабакі» (ЗША).
9.05 «Усё пра ўсё».
9.30 «Уся справа ў капелюшы».
10.00 Тураб'ектыў.
10.25 «Усё нармальна, мама!»
10.55 «Кортэс». Дак. фільм.
11.30 Арсенал.
11.55 «Насустрач».
12.35 «Метычара — звер марскі». Маст. фільм.
13.55 Алімп.
14.10 Творчы вечар саліста Дзяржаўнага канцэртнага аркестра Беларусі гітарыста С. Анцішына.
15.20 Сяльчане.
15.45 «АРТ-клуб».
16.20 Зорная ростань.
17.00 Маст. фільм «Рагаты бастыён».
18.25 Тэленавігатар.
18.45 «Запрашэнне». Нядзельны вечар з Галінай Хаймінавай.
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 «Нагана-98». Пасляслоўе да Алімпіяды. Перадача 2-я.
21.20 Прагноз надвор'я.
21.35 Стадыён.
22.00 Маст. фільм «Прыманка».
23.55 Прэм'ера песні.
0.10 «У джазе толькі дзяўчаты».
0.35 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.

ГРТ

6.55 Маст. фільм «Лёс барабаншчыка».
8.25 «Дысней-клуб».
8.55 Спортлато.
9.00, 14.00, 22.30 Навіны.
9.10 «Бесталковыя нататкі».
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 Служу Расіі!
11.30 Іграй, гармонік любы!
12.00 Сялянскія ведамасці.
12.30 «Падводная адысея каманды Кусто».
13.25 Смехапанарама.
14.20 Клуб падарожнікаў.
15.05 Футбольны агляд.
15.35 «Дысней-клуб».
16.30 «Кола гісторыі».
17.15 Мультфільм.
17.30 «Жыццё выдатных людзей». Сяргей Міхалкоў.
18.10 Камедыя «Тры плюс два».
19.55 Кінаафіша.
20.00 Час.
20.35 Вядомы трылер «Муха».
22.45 Камедыя «Дон Каміла».
0.35 Праграма перадач.

Расія

6.00 Ранішні экспрэс.
6.50 Служу Айчыне!
7.20 Мультфільм.
8.05 «Пазваніце Кузю!»
8.30 «Кучугуры і наваколле». Дак. серыял.
8.55 «СВ-шоу».
9.25 Добрай раніцы, краіна.
10.15 Рускае лато.
10.55 Свет кніг...
11.15 Маст. фільм «Стары і мора».
13.00, 19.00 Весткі.
13.30 Пульс.
14.00 Парламенцкая гадзіна.
14.55 Серыял «Закон і парадак».
15.55 Пошта РТР.
16.05 Дыялогі пра жывёл.
17.00 Відавочнае — неверагоднае. Век XXI.
17.30 Старая кватэра.
19.00 Люстэрка.
20.10 Урмас От з Сяргеем Міхалковым.
21.05 Своечасова.
21.35 Бэзавы туман.
22.20 «Хітрыкі 22».
23.20 Маст. фільм «Луна-парк».
1.05 Прагноз надвор'я.

Культура

9.05 «Цікае падзямелле». Казка. Частка 3-я.
9.30 Мультфільм.
10.35 «Старое танга».
11.05 Студбюро.
11.25 Спектакль «Далей... цішыня». Частка 1-я.
13.00, 21.00 Навіны культуры.
13.20 «Далей... цішыня». Частка 2-я.
14.20 Вандраванні і вандроўнікі.
14.50 Карацей кажучы.
15.10 Навіны дня.
15.30 Чароўны чамадан.
15.45 Кніжны кладзезь.
16.00 «Парадоксы гісторыі».
16.30 «Становішча рэчаў».
17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.15 Людзі ў модзе.
17.30 «Ціхі вечар».
18.00 «15-ы пад'езд».
18.25 Дак. фільм «Фрэдэрык Росіф: прыгажосць і лютасць свету».
19.20 Цуд-казка.
19.35 Наталля Макарава... Раман Вікцюк.
20.45 Запаліце свечкі.
21.20 «Старонкі тэатральнай пародыі».
22.00 Маст. фільм «Апошнія дні Шэ Ну».

НТБ

7.00 Камедыя «Аршын мал алан».
8.35 «Горац».
9.00 Сёння раніцай.
9.10 Паліцэйскія будні.
9.30 Тэлегульня «Зразумей мяне».
10.00 «Зена — каралева воінаў». 5-я серыя.
10.45 Ад «Вінта»!
11.00 Фінансы і бізнес.
11.15 «Вуснамі дзіцяці».
11.45 Век футбола.
12.15 Камедыя «Зручна ўладкаваўся» (ЗША).
13.45 Мультфільм.
14.00 «Рускі век». Ралан Быкаў у гутарцы з Андрэем Караулавым.
14.30 «Крымінальная Расія. Сучасныя хронікі». «Кааператыў «Вязень».
15.00 Сёння ўдзень.
15.15 «Нью-Йорк. Цэнтральны парк».
16.10 XX стагоддзе ў асобах. «Арыстоцель Анасіс. Залаты грэк» (Вялікабрытанія).
17.00 Усяго. Прадмова.
17.30 Пол Ньюман у крымінальнай драме «Форт Апачы. Бронкс» (ЗША).
20.00 Усяго.
21.00 Эрык Робертс у вострасюжэтным фільме «Свабоднае падзенне» (ЗША).
22.50 Вынікі. Начная размова.
23.20 Вынікі. Спорт.
23.50 Мультфільм для дарослых «Байкі са склепа» (ЗША).

8-ы канал

15.00 Сёння з Мэрылен Хікі.
15.30 Дак. фільм «Галівуд».
16.30 Маст. фільм «Чары вядзьмарскія» (Індыя).
19.00 Мультфільм «Піраты цёмнай вады».
19.40 Медыцына і здароўе.
19.45 Маст. фільм «Нявінная ахвяра». 2-я серыя.
21.45 Навіны «К-відэа».
21.45 Маст. фільм «Селена».

ЛАТАРЭЯ!

220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты **ЗВЯЗДА**

Да ўвагі работнікаў пошты!
Дастаўка спецыяльнай паштоўкі «Звязды» аплачана па дамоўленасці з РА «Белпошта».

БЕЛПОЧТА

Генеральны дырэктар РА «Белпошта»
Г. Я. ІГНАТОВІЧ

УВАГА:

ЛАТАРЭЯ «ЗВЯЗДЫ» І РЭСПУБЛІКАНСКАГА АБ'ЯДНАННЯ «БЕЛПОШТА»!

НАПАМІНАЕМ: *удзельнікам латарэі становіцца кожны, хто аформіў падпіску на «Звязду» на I паўгоддзе ці на II квартал 1998 года і даслаў у рэдакцыю картку ўдзельніка розыгрышу латарэі (ПРОСЬБА: запаўняйце разборліва). Для гэтага выражце спецыяльную паштоўку «Звязды» (па пункцірнай лініі) і адпраўце яе на адрас рэдакцыі газеты (ПРОСЬБА: абанементны лісток аб падпісцы на «Звязду» і аплаце за яе высылаць у рэдакцыю не трэба — калі вы выйграеце прыз, тады перад яго ўручэннем мы папросім вас прадставіць абанемент на падпіску).*

НЕПРЫЕМНА ПРА ГЭТА ГАВАРЫЦЬ, АЛЕ ТРЭБА. *Просім у першую чаргу тых, хто дасылае некалькі картак удзельнікаў розыгрышу: не рабіце гэтага — падобныя факты выяўляюцца, і пакідаецца толькі адна картка. Яе публікацыя некалькі разоў на старонках газеты даецца для таго, каб вы, паважаныя чытачы, расказалі пра «Звязду» сваім родзічам, знаёмым і, калі яны вырашылі падпісацца на яе, перадалі ім картку для запаўнення і адпраўкі ў рэдакцыю.*

КАРТКІ ПРЫМАЮЦЦА *да 20 сакавіка (уключна). Розыгрыш будзе праводзіцца з удзелам, як і заўсёды, падпісчыкаў газеты «Звязда».*

Імёны ўладальнікаў будуць апублікаваны на старонках газеты. Призы можна будзе атрымаць у рэдакцыі.

ВЫПІСВАЙЦЕ! ЧЫТАЙЦЕ! УДЗЕЛЬНІЧАЙЦЕ! ВЫЙГРАВАЙЦЕ!
Тэл./факс (0172) 268-27-79.

Віншаванні

Шчыра віншуюць з днём нараджэння і жадаюць здароўя, шчасця, дабрабыту і поспехаў у жыцці: ***Наталлі Георгіеўне ЮРКЕВІЧ*** *з нагоды 40-годдзя -- калегі па працы з г. Навалукомля;* ***Сяргею Расціслававічу МАЦЮКЕВІЧУ*** *з в. Міроўшчына Гродзенскай вобл. -- Нікіпарчыкі з в. Вензавец;* ***Марыі БАНЦАР*** *са Смаргоні -- сястра Ніна з в. Сівіца;* ***Уладзіміру Міхайлавічу МІКЛАШУ*** *з г. п. Казлоўшчына Дзятлаўскага раёна -- жонка, дзеці;* ***Анатолю Арсенцьевічу САВЕНІ*** *з Ганцавіч -- жонка, дочкі;* ***Святлане ЗАЛАМАЙ*** *з в. Першамайск Салігорскага раёна -- сям'я Саніковічаў з Салігорска.*

Сардэчныя пажаданні здароўя, шчасця, бадзёрага настрою з нагоды 80-годдзя ***Марыі Іванаўне ГАЛУБЦОВАЙ*** *з в. Забалоцце Рагачоўскага раёна.*
Дочкі, зяць, унукі і праўнукі.

Віншуем з залатым вяселлем дарагіх бабулю і дзядулю ***Веру Сямёнаўну і Леаніда Канстанцінавіча КРЫЦУКОЎ*** *з в. Галынка Клецкага раёна.*

У дзень юбілею,
у светлае свята,
Жадаем здароўя
і шчасця багата,
Хваробы ніякай
не ведаць ніколі,
Пражыць аж да сотні,
а можа і болей.
Унучкі Таня і Света, *г. Ляхавічы.*

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 26-562; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-04-52, 32-31-98. ФАКС: 68-27-79. E-mail: daily@zwyazda.belpak.minsk.by. http://www.zvyazda-daily.minsk.by.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 84.119. Індэкс 63850.
Зак. № 1235.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12